

Buhalterija

apskaitos ir mokesčių apžvalga

Nr. 12 (1003) 2025 m. balandžio 1 d.

Mokesčiai

5–7 psl.

Martynas ENDRIJAITAS

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimas, kai gyventojas naudoja investicinę sąskaitą

Straipsnyje nagrinėjami naujieji Gyventojų pajamų mokesčio (GPM) įstatymo pakeitimai, dėl kurių nuo 2025 metų investicinėje sąskaitoje laikomoms ir reinvestuojamoms pajamoms netaikomas apmokestinimas.

Apskaita ir atskaitomybė

8–11 psl.

Janina KARSAKIENĖ

Metas skirstyti pelną

Pagal Akcinių bendrovių įstatymą, metinės finansinės ataskaitas bendrovės privalo patvirtinti per keturis mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, taip pat reikia priimti sprendimą dėl uždirbto pelno paskirstymo ar patirtų nuostolių padengimo.

Konsultacijos

16–18 psl.

- ♦ „Pačiolio“ ekspertų konsultacijos
- ♦ Valstybinės darbo inspekcijos specialistų konsultacijos

SVEIKINAME!

Balandžio 1 d. Rimgaudas, Rinkautas, Teodoras – iš graikų – „Dievo dovana“.

Balandžio 2 d. Elona, Jostaras, Minaldas.

Balandžio 3 d. Ričardas – iš germanų – „ištvėrimingas“, Saugardas, Vytenis.

Balandžio 4 d. Adonis, Dzidė, Nergundas.

Balandžio 5 d. Balandė, Irena – iš graikų – „taika“, Irenius.

Balandžio 6 d. Dangira, Daugirdė, Izolda.

Balandžio 7 d. Armanas, Armandas, Saurimas.

KIEKVIENAI BUHALTERIJAI – net 2 000 psl. aktualios informacijos per metus.

SAVAITĖS MINĖTINOS DIENOS

Balandžio 6 d.

SAUGAUS EISMO DIENA

Nuo 2006-ųjų balandžio 6-oji Lietuvoje paskelbta Saugaus eismo diena. Lietuvos policija kviečia gyventojus bent šią dieną pabūti kelyje pakantesniems ir rūpestingesniems. Pareigūnai ragina pagalvoti ne vien apie save, bet ir apie kitų saugumą. Žmonės raginami kelyje elgtis pagal visas saugumo taisykles, primenama, kad automobiliuose būtina segėti saugos diržus.

Balandžio 7 d.

PASAULINĖ SVEIKATOS DIENA

Minint šią dieną, siekiama atkreipti dėmesį į tam tikras su sveikata susijusias temas, pabrėžiant Pasaulio sveikatos organizacijos prioritetines sritis. Pasaulinė sveikatos dieną nuo 1950 metų inicijuoja Pasaulio sveikatos organizacija.

VISOJE LIETUVOJE JAU VYKSTA

metų pradžios **NUOTOLINIS „Pačiolio“ didysis seminaras**

APSKAITOS IR APMOKESTINIMO PROCESŲ SUTVARKYMAS ĮMONĖJE. PASIRENGIMAS BŪSIMAI MOKESČIŲ REFORMAI

**DAR NEPAVĖLAVOTE –
prisijunkite! Laiką ir vietą renkatės Jūs!**

Seminarą parengė žinomi savo srities specialistai

Auditorius, doc. dr.
Gediminas KALČINSKAS

Auditorius
Gintautas DEVEIKIS

Ekspertė konsultantė
Oksana GALIN

Ekspertė konsultantė
Marina GUPTOR

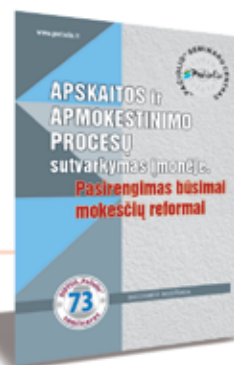
Auditorius
Valdas JAGMINAS

Ekspertas konsultantas
Vaidotas DAUSKURDAS

Programa

1. 2024 m. finansinė atskaitomybė: **pokyčių santrauka.**
2. Naujausio finansinių ataskaitų **kokybės tyrimo** apžvalga.
3. **PVM lengvata** smulkiems verslininkams.
4. Mokesčių įstatymų komentarų pasikeitimų apžvalga.
5. **Aktualios mokesinės** 2025 m. pradžios ataskaitos ir deklaracijos.
6. iEKA ir pasirengimas **apvalinti atsiskaitymus grynaisiais pinigais.**
7. **Mokesčių tvarkymo įmonėje** geroji praktika.
8. Kiti buhalteriams svarbūs klausimai.

Kiekvienas NUOTOLINIO seminaro dalyvis:

- **Gaus išsamią ir naudingą seminaro medžiagą**, kurioje nagrinėjami klausimai gausiai iliustruojami praktiniais pavyzdžiais, pateikiamos naudingos buhalterinių ir mokesčių dokumentų bei registrų formos, aktualių juridinių dokumentų pavyzdžiai.
- **Gaus seminare nagrinėjamų dokumentų pildomus šablonus**, kuriais galima naudotis neribotą laiką.
- Savo pasirinktu laiku ir patogioje vietoje galės internete **stebėti įrašytus lektorių aiškinimus** – nebūtinai eilės tvarka, bet išsirinkdami tuo metu aktualiausius klausimus.
- **Išklausti seminarą galės ne vieną kartą.**
- **Užduoti rūpimus klausimus lektoriams ir gauti atsakymus galės el. paštu.**

Seminaro kaina – 158 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti nuotolinį seminarą,

sumokėkite jo kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT34 7044 0600 0597 7111 AB SEB banke.

Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (DS73N)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.

Šiame numeryje skaitykite:

Profesionalus ir patikimas buhalterio PATARĖJAS

4 REDAKCIJOS ŽODIS

A priori

5 MOKESČIAI

Martynas ENDRIJAITAS

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimas, kai gyventojas naudoja investicinę sąskaitą

8 APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ

Janina KARSAKIENĖ

Metas skirstyti pelną

12 VERTA ŽINOTI

Kada dividendų išmokėjimas laikomas neteisėtu

14 VERTA ŽINOTI

Ketrios klaidos, dėl kurių įmonė gali negauti draudimo išmokų

16 KONSULTACIJOS

UAB „Pačiolis“ ekspertų konsultacijos

17 KONSULTACIJOS

Valstybinės darbo inspekcijos specialistų konsultacijos

19 VMI RAŠTAI

Valstybinės mokesčių inspekcijos raštai

22 REGLAMENTŲ NAUJIENOS

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

24 TAI ĮDOMU

Valstybės kontrolė pristatė 2024 m. veiklos ataskaitą: auditai prisideda prie valstybės finansų skaidrumo, administracinės naštos mažinimo ir nacionalinio saugumo

26 ŽMONĖMS

Jeigu dingo siunta, nebūtinai bus kompensuota visa suma

28 ASMENINIAI FINANSAI

Į ką atkreipti dėmesį, lyginant skirtingų bankų būsto paskolų pasiūlymus

30 TAI ĮDOMU

Bitkoinas: sukūrimo istorija ir pirmosios skaitmeninės valiutos plėtra

32 (NE)ĮDOMIOJI STATISTIKA

Nepakankamas finansinis raštingumas: kas trečias gyventojas neturi finansinės pagalvės, penktadalis netaupo

34 SVEIKATA

Vitaminų trūkumo ženklai, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį

36 MOKESČIŲ KALENDORIUS

Mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo kalendorius

37 POST SCRIPTUM

Palmiros horoskopas buhalteriams

Ne veltui jau seniai sakoma: „mokesčiai – menas nupešti žąsį, kad būtų kuo daugiau plunksnų ir kuo mažiau šnypštimo“. Panašu, kad dabar to ir siekiama: kaip Lietuvoje padidinti mokesčius, kad visi būtų patenkinti.

Balandžio 1-oji beveik visame pasaulyje minima kaip pokštų ir juokų diena. Lietuvoje ji dar vadinama Melagių diena. Turbūt tai būtų geriausia diena, kurią valdžia pristatytų savo veiklos rezultatus: kas buvo žadėta ir kas realiai padaryta. Rinkimų metu visi žada paprastinti reikalavimus verslui, rūpintis šalies gerove. Nerečiau pažadai taip ir lieka pažadais. Be to, pasitaiko, kad net privalomi darbai neatliekami laiku, pavyzdžiui, taip atsitiko su PVM direktyvos įgyvendinimu nuo metų pradžios. Atsakymas paprastas – tiesiog nespėjome, o iš tikrųjų tai požiūris į valdžios darbų tęstinumą: kadangi keitėsi valdantieji, darbas buvo numestas – kaip nors, kada nors.

Šiuo metu vėl grįžtama prie mokesčių reformos, prasideda „flirtas“ su gyventojais ir verslu: truputį padidinsime mokesčius, bet įvesime lengvatas. Nors neseniai, kai buvo atsisakyta gyventojų pajamų mokesčio lengvatų, kalbėta, kad jos neefektyvios. Vėl persama mintis – kas daugiau uždirba, tas turi daugiau mokėti. Taip valdžia teigia: neverta čia, Lietuvoje, siekti užsidirbti, nes reikės sumokėti daugiau mokesčių. Ne veltui jau seniai sakoma: „mokesčiai – menas nupešti žąsį, kad būtų kuo daugiau plunksnų ir kuo mažiau šnypštimo“. Panašu, kad dabar to ir siekiama: kaip Lietuvoje padidinti mokesčius, kad visi būtų patenkinti.

Tas amžinas progresyvių mokesčių šokis! „Daugiau uždirbantys turi mokėti daugiau“ – skamba taip teisingai ir kilniai, kad beveik pamiršti, jog tie „daugiau uždirbantys“ dažnai yra ne kokie nors milijardieriai, o tiesiog vidurinioji klasė, kuri ir taip vos išsilaiko tarp „per daug uždirbančių, kad gautų lengvatas“ ir „per mažai uždirbančių, kad galėtų nustoti jaudintis dėl sąskaitų“.

Tiesa, nereikėtų pamiršti ir nuostabaus reiškinio, kai valdžios atstovai tampa tikrais laiko kelionių ekspertais. „Mes padarysime“ virsta į „darėme“, „darysime“ ir galiausiai – „būtume padarę, jeigu ne [įrašykite bet kokį patogų kaltinimą]“. Šis gramatinių laikų žongliravimas vertas atskirų studijų lingvistikos fakultetuose!

Tad sveiki atvykę į naują mokesčių reformos sezoną! Taisyklės tos pačios, tik kostiumai naujesni, o pažadai – dar skambesni. Ir nepamirškite: kai kitą kartą gausite atlyginimą ir nustebsite, kur dingę pusė jūsų pinigų, prisiminkite – jūs tik atliekate pareigą ir esate žąsis, kurią taip meistriškai pešioja!

O jeigu rimtai, gal iš tikrųjų vertėtų įvesti naują tradiciją – balandžio 1-ąją ne tik pokštauti, bet ir atlikti tikrą politikų „pažadų auditą“.

Marina Guplova

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO

apskaičiavimas, kai gyventojas naudoja investicinę sąskaitą

Doc. dr. Martynas ENDRIJAITAS

Finansų ir mokesčių teisininkas,

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto ir Verslo mokyklos docentas

Straipsnyje nagrinėjami naujieji Gyventojų pajamų mokesčio (GPM) įstatymo pakeitimai, dėl kurių nuo 2025 metų investicinėje sąskaitoje laikomoms ir reinvestuojamoms pajamoms netaikomas apmokestinimas.

Kas yra investicinė sąskaita

Įvairiuose šaltiniuose skelbiama, kad šiuo metu Lietuvos gyventojai bankuose laiko daugiau nei 22 mlrd. eurų. Ne kartą kalbėta, kad Lietuvos gyventojai vis dažniau atsidaro banko sąskaitas ir pinigus laiko užsienio valstybėse. Vienareikšmiško atsakymo nėra: kai kuriose užsienio valstybėse mokamos šiek tiek didesnės palūkanos už lėšų laikymą atitinkamame užsienio banke, kai kur tiesiog pigesnis aptarnavimas: komisiniai, administravimo ir kiti mokesčiai, arba gyventojams tiesiog atrodo patogiau ir saugiau savo lėšas laikyti užsienio kredito įstaigose.

Gyventojai investuoja į skirtingus finansinius produktus. Vienose valstybėse populiariausia

investuoti į vertybinius popierius, pavyzdžiui, į akcijų biržose esančias įmonių akcijas, kitose dažniausiai investuojama į nekilnojamąjį turtą, dar kitur populiarios įvairios sutelktinio investavimo priemonės, kai grupė žmonių investuoja į tam tikrus projektus, pavyzdžiui, į gyvenamųjų būstų komplekso statybas – skolina statytojams ir už tai gauna palūkanas.

Lietuvoje taip pat yra įvairių investavimo būdų. Pavyzdžiui, kol dar mokamos didesnės palūkanos, laisvas lėšas laikyti kredito įstaigų indėliuose, įvairiose sąskaitose ir už tai gauti palūkanas.

Nuo 2025 metų Lietuvoje įteisinta investicinės sąskaitos lengvata. Jos esmė ta, kad gyventojai neprivalės atidaryti specialios sąskaitos – investicine bus laikoma bet kuri mokesčių administratoriui

deklaruota sąskaita, kurios lėšas gyventojas nauduos tik investicijoms į finansinius produktus. Trumpiau tariant, gyventojas turės pranešti mokesčių administratoriui apie tokią sąskaitą.

Iki investicinės sąskaitos įteisinimo GPM įstatyme, apmokestinimo tvarka buvo tokia: jeigu tam tikroje platformoje gyventojas turi atsidares sąskaitą, į kurią perveda pinigus iš banko sąskaitos ir tuomet perka, o vėliau parduoda, pavyzdžiui, akcijas ar kitą finansinį turtą, per metus gautas pelnas apmokestinamas GPM, nepaisant to, kad šio gauto pelno gyventojas nepersivedė į banko sąskaitą ir jo nenaudojo, o toliau investavo pirkdamas kitas akcijas. Tiesa, ir toliau galioja lengvata: kai metinis pelnas (iš akcijų ar kito finansinio turto pardavimo pajamų atėmus išsigijimo kainą) neviršija 500 eurų, jis neapmokestinamas. Tačiau kai akcijos priklauso tikslinių teritorijų įmonėms, lengvata negalioja.

Paprastai tariant, investicinė sąskaita reiškia, kad bus apmokestinamas tik galutinis investavimo rezultatas – lėšos, išsiimtose iš sąskaitos uždirbto pelno. Kol jos toliau reinvestuojamos tolesnėms investicijoms šioje investicinėje sąskaitoje, apmokestinimas nebus taikomas.

Kokiems produktams ir kaip taikoma investicinė sąskaita

GPM įstatyme nustatyta: įsigaliojus investicinei sąskaitai, GPM bus mokamas tik nuo gautos investicinės grąžos, jeigu pastaroji panaudojama ne reinvestavimui, o išimama iš investicinės sąskaitos, pavyzdžiui, kaip mokėjimai ar grynieji pinigai.

Per investicinę sąskaitą bus leidžiama investuoti į šiuos finansų rinkų produktus:

- perleidžiamuosius vertybinius popierius (pvz., viešai platinamos akcijas, obligacijas). Tai reiškia, kad gyventojas per investicinę sąskaitą negalės prekiauti įmonės akcijomis, neįtrauktomis į biržos prekybos sąrašus, nes tokios akcijos nepriskiriamos tinkamiems investuoti finansų produktams;
- Lietuvos ir užsienio valstybių vyriausybių taupymo lėšas;
- pinigų rinkos priemonės;
- per sutelktinio finansavimo platformas platinamas priemonės;
- per tarpusavio skolinimo platformas platinamas priemonės;
- kolektyvinio investavimo subjektų vertybinius popierius;

- tam tikras išvestines finansines priemones.

Tiesa, tam tikroms investicijoms šis režimas netaikomas, pavyzdžiui, kriptoturtui.

Pajamomis, gautomis per investicinę sąskaitą, bus laikomos:

- palūkanos,
- pardavimo pajamos.

Investicinė sąskaita **galės būti laikoma sąskaita, atidaryta:**

- Europos ekonominės erdvės valstybėje,
- Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje arba valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvi-gubo apmokestinimo išvengimo sutartį.

Akcentuotina, kad sumokėti 15 proc. GPM, apskaičiuotą nuo per šią sąskaitą gaunamų pajamų, reikės tik išsiimant sukauptas lėšas. Jei iš investicinės sąskaitos išimamos lėšos tą dieną neviršys iki išėmimo investicinėje sąskaitoje buvusios įnašų sumos, pajamų mokesčio mokėti nereikės. Vadinas, GPM bus mokamas tik nuo gautos investicinės grąžos, kuri panaudojama ne reinvestavimui, o išimama iš investicinės sąskaitos, pavyzdžiui, mokėjimų ar grynujų pinigų pavidalu.

Galima sakyti, kad investicinė sąskaita yra ilgalaikiam investavimui skirta priemonė: jeigu per mokestinį laikotarpį iš investicinės sąskaitos piniginių lėšų išmokėta nebus, įneštas lėšas reikės deklaruoti nurodant tik bendrą sumą. Nusprendus dalį lėšų išsiimti, deklaruoti reikės kiekvieną įnašą ir lėšų išmokėjimą atskirai.

Ką svarbiausia žinoti apie investicinę sąskaitą

- **Deklaravimas.** Šiuo metu papildomai nieko daryti nereikia, nes turimą ar naują sąskaitą nusprendus panaudoti investavimui, ją reikės deklaruoti kaip investicinę ne anksčiau nei 2026 m., teikiant 2025 m. pajamų deklaraciją. Be to, svarbu, kad investicinę sąskaitą galės deklaruoti **tik Lietuvos mokesčių rezidentai.**
- **Neribojama suma ir sąskaitų kiekis.** Per investicinę sąskaitą galimų investuoti lėšų suma GPM įstatyme neribojama, neribojamas ir investicinių sąskaitų skaičius. Jeigu gyventojas kaip investicines deklaruotų kelias sąskaitas, per jas gautas pelnas būtų vertinamas bendrai.

- **Pajamos.** Per investicinę sąskaitą gautomis pajamomis nebus laikomos pajamos, gautos investuojant į finansinius produktus, išleistus vienetų, kuriuose gyventojas ir (arba) su juo susijęs asmuo turi daugiau kaip 10 proc. to vieneto akcijų ar kitų teisių. Be to, dovanos ar paveldėjimo būdu gauti finansiniai produktai būtų laikomi igytais per investicinę sąskaitą, jeigu gyventojas apie tai informuos mokesčių administratorių ir iš tokių produktų gautas pajamas priskirs investicinei sąskaitai.
- **Apie kitas lengvatas.** Investicinės sąskaitos mokestinis režimas netaiko 500 eurų mokestinės lengvatos, kuri dabar suteikiama realizuotam kapitalo prieaugiui, palūkanoms, pajamoms iš sutelktinio finansavimo ir tarpusavio skolinimo platformų. Žinoma, gyventojai gali nesinaudoti nauju investicinės sąskaitos režimu. Tokiu atveju galioja investicijų lengvata, o investicinės pajamos iki 500 eurų yra neapmokestinamos. Be to, nuo šių metų įsigaliojus investicinei sąskaitai, palaipsniui bus atsisakoma šiuo metu taikomų GPM lengvatų ilgalaikio draudimo ir III pakopos pensijų įmokoms, t. y. numatytą lengvatą bus galima taikyti ateinančius 10 metų iki 2024 m. pabaigos sudarytoms gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartims. Šioms sutartims iki 300 eurų sumokėtų mokesčių susigrąžinti leidžianti lengvata galios dar 10 metų, iki 2035 m.
- **Laikotarpis.** GPM įstatymas numato gyventojams galimybę iki 2024 m. gruodžio 31 d. igytus finansinius produktus laikyti igytais per investicinę sąskaitą, tokiai sąskaitai priskiriant jų įsigijimo kainą. Šia galimybe gyventojai galės pasinaudoti iki 2025 m. gruodžio 31 d., Valstybinei mokesčių inspekcijai nustatyta tvarka pateikę informaciją apie investicijas į atidarytą investicinę sąskaitą.
- **Pervedimai tarp sąskaitų.** Neapmokestinami nuolatinio Lietuvos gyventojų atliekami piniginių lėšų pervedimai iš vienos deklaruotos investicinės sąskaitos į kitą investicinę sąskaitą. Pajamų, gautų iš investicinės sąskaitos, apmokestinimą reglamentuoja GPM įstatymo 12¹ straipsnis. Laikoma, kad lėšos išmokėtos iš investicinės sąskaitos, jeigu iš investicinės sąskaitos atlikto mokėjimo suma ar išimtos lėšos nebuvo naudojamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems finansiniams produktams įsigyti, lėšoms į kitą investicinę sąskaitą pervesti,

išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su finansinių produktų įsigijimu ir perleidimu, taip pat investicinių sąskaitų tvarkymu, apmokėti. Be to, investicinės sąskaitos deklaravimo tvarką reglamentuoja Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2024 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. VA-107 „Dėl Nuolatinio Lietuvos gyventojų turimos sąskaitos kaip investicinės sąskaitos deklaravimo ir informacijos, reikalingos pajamų mokesčiui apskaiciuoti nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų, pateikimo mokesčių administratoriui taisyklių patvirtinimo“. Šių taisyklių 19.1.3 punkte nustatyta, kad nuolatinio Lietuvos gyventojų atliekami piniginių lėšų pervedimai iš vienos deklaruotos investicinės sąskaitos į kitą investicinę sąskaitą nelaikomi lėšų išmokėjimu iš investicinės sąskaitos ir nedeklaruojami.

Priminimas apie turimas sąskaitas

Papildomai primintina, kad gyventojai turi pareigą pranešti Lietuvos mokesčių administratoriui apie užsienyje kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoje atidarytą sąskaitą, taip pat turi informuoti ir apie jos uždarymą. Pranešimo formą ir informaciją, kaip pateikti šį pranešimą, galima rasti *Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje*. Lietuvos gyventojai pranešimą turi pateikti, kai toje pačioje įstaigoje turimos sąskaitos bendras metinis apyvartos (įplaukų) dydis per kalendorinius metus yra lygus arba didesnis nei 15 000 eurų. Tokį pranešimą reikia pateikti iki kitų kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

Žinoma, kai Lietuvos gyventojui priklausančioje toje pačioje įstaigoje turimos sąskaitos bendras metinis apyvartos (įplaukų) dydis per kalendorinius metus yra mažesnis nei 15 000 eurų ir teikti pranešimo nereikia, informaciją apie atidarytas ir uždarytas sąskaitas reikės pateikti nustatyta tvarka, jeigu to pareikalaus mokesčių administratorius, pavyzdžiui, atlikdamas to gyventojų mokestinį patikrinimą.

Be to, juridiniai asmenys taip pat turi pareigą pranešti Lietuvos mokesčių administratoriui apie užsienyje kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoje atidarytą sąskaitą, taip pat turi informuoti apie jos uždarymą. Tai privalu padaryti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sąskaitos atidarymo ar uždarymo dienos.

Metas skirstyti PELNĄ

Pagal Akcinių bendrovių įstatymą, metines finansines ataskaitas bendrovės privalo patvirtinti per keturis mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, taip pat reikia priimti sprendimą dėl uždirbto pelno paskirstymo ar patirtų nuostolių padengimo. Buhalteriui svarbūs ne tik akcininkų sprendimai, bet ir tinkamas jų įforminimas. Ignoruojant Akcinių bendrovių įstatymo nustatytus formalius reikalavimus, gali būti užginčytas pelno paskirstymo sprendimas.

Janina KARSAKIENĖ
apskaitos specialistė

Visi visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai turi būti protokoluojami, todėl pelno paskirstymą buhalteris apskaitoje turėtų registruoti remdamasis susirinkimo protokolu arba jo išrašu. Būtinybę buhalteriai gauti tokį protokolą lemia tai, kad Akcinių bendrovių įstatymas numato nemažai reikalavimų ir apribojimų, susijusių su pelno paskirstymu. Tai ir paties susirinkimo sušaukimo tvarka, kvorumo egzistavimas, pačių sprendimų priėmimo rezultatai ir pan. Bent vieno iš šių reikalavimų ignoravimas priimtus sprendimus gali paversti niekiniais. Pagal Akcinių bendrovių įstatymo 14 straipsnį, *akcininkas turi grąžinti bendrovei dividendus, jeigu jie buvo išmokėti pažeidžiant Akcinių bendrovių įstatymo imperatyvias*

normas ir bendrovė įrodo, kad akcininkas tai žinojo ar turėjo žinoti.

Kartais patiems buhalteriams pavedama surašyti susirinkimo protokolą, elektroniniu laišku atsiuntus tik priimtų sprendimų sąrašą. Apžvelkime įstatymo reikalavimus ir jų įgyvendinimą. Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnis reikalauja, kad akcininkų protokole, kuriuo įforminami akcininkų sprendimai dėl pelno paskirstymo (nuostolių dengimo), būtų nurodyta:

1. Ankstesniųjų finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje. Dažniausiai tai bus tvirtinant 2024 m. finansines ataskaitas likęs nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai). Vis dėlto dažniausiai tai reiškia, kad šie dydžiai gali ir nesutapti. Taip nutiks pritaikius retrospektyvinį būdą, kuris reiškia ankstesniųjų laikotarpių duomenų

perskaičiavimą, todėl neišvengiamai pasikeičia ir ankstesnių laikotarpių nepaskirstytojo pelno (nuostolių) likutis. Pagal 7-ojo VAS nuostatas, retrospektyvinį būdą reikalaujama taikyti taisant esmines apskaitos klaidas arba keičiant apskaitos politiką.

Retrospektyviniu būdu taisydami klaidas, turime perskaičiuoti to laikotarpio, kurį klaida buvo padaryta, ir vėlesnių laikotarpių, kuriuos ši klaida paveikė, duomenis. Dėl klaidos neteisingai apskaičiuotos praėjusių ataskaitinių laikotarpių pajamos arba sąnaudos koreguojamos tiesiogiai tikslinant tų laikotarpių nepaskirstytojo pelno (nuostolių) likutį. Be to, reikalaujama, kad informacija apie retrospektyvinio būdo taikymą būtų pateikta ir aiškinamajame rašte.

Analogiški tikslinimai gali būti atliekami ir keičiant apskaitos politiką, pavyzdžiui, jeigu įmonė iki šiol neformavo atostoginių kaupinių ir nusprendė pradėti tai daryti. Tokiu atveju per ataskaitinį laikotarpį uždirbtoms ir neišnaudotoms atostogų dienoms tenkančią atostoginių sumą priskirsime ataskaitinio laikotarpio sąnaudoms, o per ankstesnius laikotarpius uždirbtoms atostogų dienoms tenkančia suma turėsime tiesiogiai mažinti nepaskirstytojo pelno (nuostolių) likutį.

2. Grynas ataskaitinių finansinių metų pelnas (nuostoliai). Čia įrašomas 2024 m. pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaičiuotas grynas pelnas (nuostoliai).

3. Pelną (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas ataskaitinių finansinių metų pelnas (nuostoliai). Tai tų operacijų rezultatai, kurie registruojami tiesiogiai nepaskirstytojo pelno (nuostolių) sąskaitoje, aplenkiant pajamų ir sąnaudų sąskaitas. Pagal 8-ąją VAS, tai būtų *savų akcijų pardavimo* už kitą kainą, negu jos buvo supirktos, rezultatai (arba savų akcijų anuliovimo nuostoliai); *išlaidų, tiesiogiai priskiriamų akcijų išleidimui*, sumos dalis, viršijanti su ta emisija susijusių akcijų priedų sumą; *perkainojimo rezervo dalis*, kuri tenka per ataskaitinį laikotarpį nudėvėtai ar kitaip nurašytai perkainoto ilgalaikio turto daliai. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos (AVNT) kasmet atliekamų įmonių finansinių ataskaitų kokybės tyrimų metu nuolat aptinkama klaida – nudėvint perkainotą turtą, rezervas proporcingai nėra mažinamas. Pagal 8-ojo VAS nuostatas,

■ Jeigu akcininkų sprendimai dėl pelno paskirstymo pagrįsti, vietoje susirinkimo protokolo buhalteriu pateikiama, pavyzdžiui, įmonės vadovo pasirašyta pažyma. Tai tas pats, jeigu vietoje viešbučio PVM sąskaitos faktūros iš atskaitingo asmens būtų priimtas raštiškas jo patvirtinimas, kad pinigai tikrai buvo išleisti nakvynei apmokėti. ■

mažėjant perkainoto turto vertei, atitinkamai turi mažėti ir su tuo turtu susijęs perkainojimo rezervas, o sumažinta rezervo dalimi tiesiogiai didinamas ataskaitinio laikotarpio pelnas. Perkainoto turto vertė mažėja ji nudėvint, perleidus ar eilinį kartą perkainojus (nukainojus), taip pat šiam turtui nuvertėjus. Mažinant perkainojimo rezervą, tiesiogiai didinamas ataskaitinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

4. Pervedimai iš rezervų. Čia nurodoma akcininkų susirinkimo sprendimu sumažintų arba panaikintų rezervų suma. Akcinių bendrovių įstatymo numatyti rezervai – privalomasis rezervas ir rezervas savoms akcijoms supirkti – mažinami tik įstatymo numatytais atvejais, o kiti rezervai, kuriuos akcininkai sudaro savanoriškai, mažinami akcininkų valia. Atkreiptinas dėmesys, kad be akcininkų sprendimo negali būti sudarytas ar išformuotas joks rezervas. Pavyzdžiui, jeigu įmonėje yra valdyba ir jos nariams norima mokėti tantjemas, iš pradžių siūloma suformuoti tam skirtą rezervą, nes pagal Akcinių bendrovių įstatymą, tantjemos turi būti skiriamos iš pelno. Tiesa, VAS ir Pelną mokesčio įstatymas laikosi nuostatos, kad tantjemos priskirtinos ataskaitinio laikotarpio sąnaudoms. Specialaus rezervo sudarymas gali šiek tiek sušvelninti minėtą reglamentų prieštarą. Išmokėjus tantjemas, vėlesnių metų visuotinis akcininkų susirinkimas turėtų priimti sprendimą naikinti anksčiau sudarytą rezervą, nes tikslai, kam jis buvo skirtas, jau pasiekti. Tiesa, jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo

protokole numatyta skirti vien tik tam tikrą sumą tantjemoms ir nieko nekalbama apie rezervą, pats buhalteris negali nuspręsti tantjemų sumą iš pradžių parodyti rezervų eilutėje. Taip pat, kaip ir akcininkams iš pradžių nusprendus sudaryti rezervą, bet vėlesniame susirinkime nepasisakius apie šio rezervo mažinimą, jo negalima naikinti. Nesvarbu, kad tantjemoms, kurioms jis buvo skirtas, jau išmokėtos.

Taip pat vertėtų priminti Akcinių bendrovių įstatymo nuostatą: jeigu, **sudėjus ataskaitinio laikotarpio grynąjį nuostolį ir ankstesniųjų metų likusį nepaskirstytinąjį pelną, gaunama neigiama suma (sukaupti nuostoliai), visuotinis akcininkų susirinkimas turi priimti sprendimą padengti šiuos nuostolius**. Jie dengiami tokiu nuoseklumu: iš pradžių anuliuojami anksčiau akcininkų sprendimu sudaryti neprivalomieji rezervai, o tuomet mažinamas arba naikinamas privalomasis rezervas. Jeigu gautos sumos nepakanka patirtiems nuostoliams padengti, į paskirstytinąjį rezultatą pervedami akcijų priedai. Kai, visa tai atlikus, vis tiek lieka nepadengti nuostolių, jie perkeliama į kitus finansinius metus, tačiau įstatymas draudžia į kitus finansinius metus perkelti nepadengtus nuostolius, jeigu bendrovės nuosavas kapitalas sudaro ne mažiau kaip 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio. Tuomet reikalaujama, kad akcininkai imtųsi veiksmų papildomais įnašais ar kitais būdais kompensuoti šiuos nuostolius.

Mažinant arba naikinant anksčiau sudarytus rezervas, didinamas skirstytinasis rezultatas, todėl tame pačiame akcininkų susirinkime gali būti priimtas sprendimas šią padidėjusio pelno sumą skirti dividendams arba kitiems tikslams.

5. Akcininkų įnašai bendrovės nuostoliams padengti. Akcininkai turi teisę savo papildomais įnašais dengti bet kokius nuostolius. Ne tik tuo atveju, kai, susumavus visas išvardytas sumas, apskaiciuojamas bendras neigiamas rezultatas, tačiau ir tada, kai bendras rezultatas yra teigiamas, bet kažkuriais ankstesniais metais įmonė patyrė nuostolį. Taip pat akcininkai gali nuspręsti patys padengti patirtą nuostolį, užuot jį kompensavę naikinamais rezervais.

6. Paskirstytinasis pelnas (nuostoliai) iš viso. Susumavus visus išvardytus rodiklius, gaunamas paskirstytinas rezultatas – pelnas

arba nuostoliai. Toliau protokole vardinamas jo skirstymas.

7. Paskirstyta pelno dalis. Akcinių bendrovių įstatymas numato, kad kiekvienam nurodytam tikslui skirta pelno dalis dokumente turi būti nurodoma atskirai. Tai yra:

- pelno dalis, paskirta į privalomąjį rezervą (pervedimai į jį privalomi, kol rezervas nesiekia 1/10 įstatinio kapitalo dydžio. Vėliau rezervas didinamas savanorišku akcininkų sprendimu);
- pelno dalis, paskirta į rezervą savoms akcijoms įsigyti (jeigu įmonė tokį sudaro);
- pelno dalis, paskirta į rezervą akcijoms suteikti (akcijos gali būti suteikiamos vadovaujantiems darbuotojams akcininkų nustatyta tvarka. Tam tikslui išleidžiama nauja akcijų emisija arba suteikiamos anksčiau supirktos savos akcijos);
- pelno dalis, paskirta į kitus rezervas;
- pelno dalis, paskirta dividendams išmokėti. Atskirai nurodoma per ataskaitinius finansinius metus akcininkams už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį išmokėtų dividendų (tarpinių) suma, jeigu jie buvo paskirti;
- pelno dalis, paskirta metinėms išmokoms (tantjemoms) valdybos ir stebėtojų tarybos nariams, darbuotojų premijoms ir kitiems tikslams.

Tarpiniai dividendai. Akcinių bendrovių įstatymas numato galimybę, dar nepasibaigus ataskaitiniams metams, paskirstyti per tarpinį laikotarpį ir ankstesnius metus uždirbtą pelną dividendams. Tam tikslui turi būti parengtas šio tarpinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinys ir sušauktas neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas. Tarpinių dividendų skyrimas, kaip ir kiti visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai, turi būti protokoluojami. Nepaisant to, Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnyje, kuriame reglamentuojamas pelno paskirstymas, teigiama, kad eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo protokole, kuriame pateiktas metinis pelno paskirstymas, turi būti nurodyta ne tik pelno dalis, kurią šis susirinkimas skyrė dividendams išmokėti, *bet atskirai įrašyta ir per ataskaitinius finansinius metus akcininkams už trumpesnę negu*

finansiniai metai laikotarpį išmokėtų dividendų suma (tarpiniai dividendai), jeigu jie buvo paskirti. Tai gali atrodyti kaip pakartotinas pelno skyrimas dividendams arba ankstesnių sprendimų patvirtinimas dar kartą. Taip nėra. Jeigu ankstesnieji akcininkų susirinkimai buvo teisėti, jų priimtų sprendimų nereikia dar kartą patvirtinti. Tikėtina, kad ši įstatymo nuostata atsirado siekiant akcininkus informuoti apie tais metais jau paskirtą dividendų sumą. Visiškai galima situacija, kad dėl sumažėjusio įmonės pelningumo, tarpiniams dividendams paskirtoji suma gali viršyti pelną. Tai reikš, kad dalis dividendų buvo skirta didinant nuostolius.

Jeigu akcininkai 2024 metais skyrė tarpinius dividendus, o 2025 m. įvykusiame visuotiniame susirinkime – dar ir metinius dividendus, tada, nepaisant to, kad bendra jų suma bus įrašyta visuotinio akcininkų susirinkimo protokole, apskaitoje jie registruotini skirtingais laikotarpiais. 2024 m. skirti tarpiniai dividendai priskirtini tiems metams, o 2025 m. paskirtoji suma – šiam laikotarpiui.

8. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje perkeliama į kitus finansinius metus. Galiausiai

■ Esminėmis klaidomis laikomos tos, dėl kurių reikšmingai iškreipiami ankstesnių laikotarpių finansinių ataskaitų duomenys ir dėl jų poveikio apskaitos informacijos vartotojai gali priimti neteisingą ekonominį sprendimą. ■

protokole nurodoma likusi nepaskirstyta pelno ar nepadengtų nuostolių suma.

Siekiant išlaikyti akcininkų susirinkimo protokolo informatyvumą, kad ir po kelių metų būtų aišku, kaip buvo apskaičiuotas paskirstytinas rezultatas, kiekvieną sumą, sudarantią paskirstytinąjį rezultatą, ir kiekvieną pelno paskirstymo atvejį tikslinga nurodyti atskirai, nepaisant to, kad įstatymas nedraudžia sujungti tas sumas.

TEISIAMŲJŲ SUOLAS

Įmonių buhalteris kaltinamas pasisavinęs beveik 1,7 mln. eurų

Vilnietis stos prieš teismą dėl beveik 1,7 mln. eurų pasisavinimo iš dviejų bendrovių, kuriose ėjo buhalterio pareigas. Iki teismo tyrimą atliko Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) pareigūnai, tyrimą organizavo ir teismui bylą perdavė Vilniaus apygardos prokuratūra.

Tyrimo duomenimis, sostinės gyventojas dviejose uždaroiose akcinėse bendrovėse dirbo buhalteriu ir turėjo teisę disponuoti bendrovių lėšomis, atlikti bankinius pavedimus atsiskaitant su tiekėjais ir kt. Įtariama, kad vyras, pasinaudodamas jau atliktų bankinių pavedimų dokumentais, iš bendrovių sąskaitų persivesdavo pinigus į savo sąskaitas.

Taip veikdamas per 2016–2024 metus iš vienos bendrovės jis, įtariama, pasisavino per

36 tūkst. eurų. Iš kitos bendrovės asmuo galimai pasisavino dar daugiau – per 18 tūkst. eurų grynaisiais pinigais ir daugiau nei 1,6 mln. eurų iš banko sąskaitų.

Ikiteisminio tyrimo metu asmuo pripažino savo kaltę ir atskleidė, kad pinigus išleido lošdamas lošimo bendrovėse.

Tyrimui vadovavusio prokuroro sprendimu buvo apribotas kaltinamojo turtas, kurio vertė siekia beveik 100 tūkst. eurų. Surašęs kaltinamąjį aktą, prokuroras bylą perdavė Vilniaus apygardos teismui.

Už labai didelės vertės svetimo turto pasisavinimą teismas gali skirti griežčiausią bausmę – laisvės atėmimą iki aštuonerių metų.

Parengta pagal FNTT inf.

Kada dividendų išmokėjimas LAIKOMAS NETEISĖTU

Finansinių metų pabaiga – puikus laikas daugiau sužinoti apie dividendus. Tai svarbus įmonės finansinio planavimo aspektas, tačiau, pasak teisininkų, verslas dažnai pamiršta esminę taisyklę: dividendai turėtų būti mokami tik tada, kai įmonė veikia stabiliai ir tokios išmokos nepažeidžia kreditorių interesų. Jeigu bendrovė turi neapmokėtų skolų, kurios jau turėjo būti sumokėtos, dividendų išmokėjimas gali būti laikomas neteisėtu.

Pasak *advokatų profesinės bendrijos AVOCAD teisininko Domanto VELYKIO*, Akcinių bendrovių įstatyme nustatyta, kad dividendai – tai akcininkui paskirta pelno dalis, proporcinga jam priklausančių akcijų vertei. Paprasčiau tariant, dividendai – tai pelno dalis, kuri skirstoma akcininkams pagal jų turimas akcijas. **Įprastai įmonės dividendams skiria tik dalį savo pelno, o likusią dalį investuoja į veiklos plėtrą, inovacijas ar kitas reikmes.**

Pelno paskirstymas vyksta pasibaigus finansiniams metams, kai patvirtinamas bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinys. Sprendimą dėl dividendų išmokėjimo ir jų dydžio priima visuotinis akcininkų susirinkimas. Nors paprastai dividendai mokami kartą per metus, **įstatymai leidžia bendrovėms juos skirstyti ir dažniau, pavyzdžiui, kas pusmetį.**

Teisę gauti dividendus turi tik tie asmenys, kurie visuotinio akcininkų susirinkimo dienos pabaigoje yra bendrovės akcininkai arba turi teisę į dividendus kitais teisėtais pagrindais. Įsigijus akcijas vėliau, praeities dividendai naujam akcininkui nepriklauso, **tačiau jis gali pretenduoti į būsimas išmokas.**

Sprendžiant dėl dividendų išmokėjimo, būtina laikytis teisinio reguliavimo. „Jeigu dividendai paskirstomi pažeidžiant teisės aktus, akcininkas gali būti įpareigotas grąžinti bendrovei gautą sumą“, – pažymi Domantas Velykis. Pagal Akcinių bendrovių įstatymą, jeigu akcininkas žinojo ar turėjo žinoti, kad dividendai buvo paskirti neteisėtai, bendrovė turi teisę iš jo išieškoti išmokėtas sumas.

Pasak AVOCAD teisininko, **yra trys atvejai, kai bendrovė negali priimti sprendimo mokėti dividendus:**

1. Jeigu bendrovė turi neįvykdytų įsipareigojimų, kurių terminai jau suėję.
2. Jeigu įmonės paskirstytinas pelnas yra neigiamas, t. y. patirta nuostolių.
3. Jeigu įmonės nuosavas kapitalas yra per mažas arba išmokėjus dividendus sumažėtų iki kritinės ribos.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, kad dividendai turėtų būti mokami tik tuomet, kai įmonė veikia stabiliai ir tokios išmokos nepažeidžia kreditorių interesų. Vienas iš įmonės stabilumo rodiklių – jos gebėjimas atsiskaityti su kreditoriais. Kitaip tariant, **jeigu įmonė turi neapmokėtų skolų, kurios jau turėjo būti sumokėtos, dividendų išmokėjimas gali būti laikomas neteisėtu.**

Vis dėlto teismų praktikoje pripažįstama: jeigu bendrovė, paskyrus dividendus, sumoka pradelstą skolą prieš faktiškai pervesdama juos akcininkams, pažeidimas laikomas pašalintu. Tokiu atveju akcininkams išmokėti dividendai nebūtų pripažinti neteisėtais.

Kita reikšminga situacija, kai bendrovė su kreditoriumi susitaria atidėti skolos apmokėjimą, patvirtindama naujus mokėjimo terminus: teismų praktika rodo, kad tokiais atvejais prievolė nelaiškoma pradelsta, todėl dividendų skyrimas gali būti laikomas teisėtu, jeigu įmonė laikosi naujų mokėjimo terminų. Taip įmonė gali užtikrinti akcininkų interesus, nepažeisdama kreditorių teisių.

Dividendų skyrimas yra subtilus procesas, reikalaujantis kruopštaus teisinio įvertinimo. Bendrovėms svarbu laikytis teisės aktų, atsakingai vertinti savo finansinę būklę ir įsipareigojimus, siekiant išvengti galimų teisinių pasekmių.

Advokatų profesinės bendrijos AVOCAD inf.

VIDAUS TVARKOS

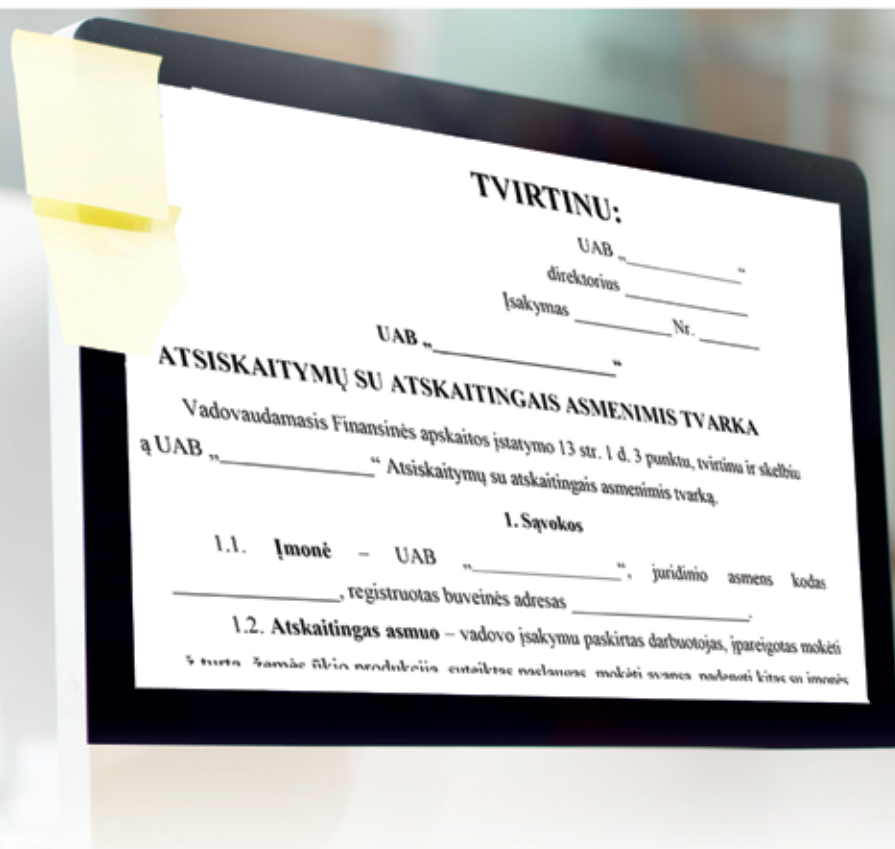
būtinoms įmonei.
Jų reikalauja ir VMI!

Pasinaudoję profesionalų pagalba, parengsite savo vidaus reglamentus

GREITAI ir LENGVAI!

Elektroninė priemonė

„Buhalterinės apskaitos reglamentavimas įmonėje. BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS“ – svarbiausių įmonės vidaus tvarkų (apie 40) pavyzdžiai ir jų ŠABLONAI.

Darbo priemonės struktūra

- Apskaitos dokumentai ir registrai. • Atskaitingi asmenys.
- Darbo santykiai, darbo užmokesčio apskaita ir apskaičiavimas. • Darbuotojų komandiravimas.
- Inventurizacija. • Kasa. • Automobiliai, reklama, reprezentacija. • Pardavimai ir pirkimai.
- Pinigų priėmimas ir išmokėjimas. • Kitos vidaus tvarkos.

Visa medžiaga parengta MS OFFICE programomis,
ją lengva pritaikyti savo įmonės reikmėms.

Darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – 134 €**
174 € (su PVM).

Išsamiai susipažinti su darbo priemone BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS galite svetainėje

www.Paciolis.lt

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Paciolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (BVTE)** ir **el. pašto adresą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636 arba el. p. knygos@paciolis.lt

Užs. 2507bam

KETURIOS KLAIDOS, dėl kurių įmonė gali negauti DRAUDIMO IŠMOKŲ

Kone kiekvienai bendrovei pažįstama situacija, kai draudžiamasis įvykis įvyko, tačiau žalos atlyginimas tampa kantrybės išbandymu: gali pasirodyti, kad draudikai reikalauja perteklinės informacijos, žalos administravimas vilkinamas tyčia, o draudimo taisyklės sudarytos taip, kad net teismui sunku jose susigaudyti. Pasak teisės įmonės „Sorainen“ ekspertų, žalų administravimo procesas gali atrodyti ir visiškai kitaip – kaip rezultatyvus bendradarbiavimas su draudiku. **Įmonės partnerė Indrė PELĖDAITĖ** ir **teisėninkė Aušra KUNČIUVIENĖ** primena keturis dalykus, kurie padės išvengti teisinių ginčų ir greičiau gauti draudimo išmokas.

1. Standartinė draudimo sutartis

„Įsivaizduokite, kad vaistų gamybos įmonė įsigyja pigiausią produktų civilinės atsakomybės draudimą, manydama, kad jis dengia visas galimas žalas. Įvykus įvykiui, paaiškėja, kad vienas gaminto vaisto komponentas yra nekokybiškas. Kol dar nesukelta žala vartotojų sveikatai, įmonė skubiai atšaukia produktą iš rinkos, patirdama šimtatūkstantines išlaidas dėl sutartinių baudų platintojams, transportavimo kaštų, nekokybiško produkto vertės. Kreipiantis į draudiką paaiškėja, kad produktas nesukėlė vartotojams realios fizinės žalos, vadinausi, draudžiamasis įvykis neįvyko. Vis dėlto įvykis būtų draustas, jeigu įmonė būtų įsigijusi draudimo apsaugą produkto atšaukimo iš rinkos kaštams padengti“, – pavyzdžiu dalijasi I. Pelėdaitė.

Pasak jos, tokie pavyzdžiai dažnai tampa draudimo ginčų priežastimi – **įmonė ne vienerius metus moka draudimo įmokas už visiškai ne tą apsaugą**, kurios jai reikia, o įvykus įvykiui jaučiasi apgauta draudiko.

Pasak „Sorainen“ partnerės, pirmoji klaida yra ta, kai manoma, kad draudimo sutartis yra standartinė. Iš tiesų ji tokia nėra: nors paremta standartinėmis taisyklėmis, individualiomis sąlygomis draudimo apsauga individualiai pritaikoma konkrečios įmonės poreikiams. Tai reiškia, kad **galima atsisakyti nereikalingos apsaugos** (mažinant įmoką) **ir išplėsti svarbiausias rizikas** (didinant įmoką). Taip įmonė moka optimalią kainą, bet gauna būtent jai tinkamą draudimo apsaugą.

2. Perteklinė apsauga

„Draudimas – kaip kostiumas: nėra visiems tinkamo vieno dydžio, svarbu kruopščiai pritaikyti apsaugą pagal verslo rizikas. Antroji pastebima klaida – perteklinė draudimo apsauga. Taip atsitinka, kai draudimai perkami padrikai iš skirtingų draudikų, o apsaugos persidengia. Tai reiškia, kad įmonė moka dvigubai, tačiau įvykus žalai draudikai pasidalins vieną išmoką.

Nesant aišrios sistemos, kyla rizika, kad perteklinė apsauga perkama, o reikalingiausi išplėtimai – ne“, – sako I. Pelėdaitė.

Prieš sudarant draudimo sutartį, patariama atlikti draudimo rizikų auditą. Tai gali padaryti patyręs brokeris, kuris įvertins verslo specifiką, padės atsisakyti nereikalingų apsaugų ir išskirs svarbiausias rizikas, kurioms verta įsigyti papildomą apsaugą. Teisininkai gali įvertinti jūsų veiklos teisinės rizikas ir patarti, kaip jos būtų tinkamai padengtos. Kompleksinis visų turimų bendrovės draudimo sutarčių įvertinimas padės išvengti dubliavimosi, o bendra draudimo programa dažnai reiškia mažesnes įmokas ir aiškesnę apsaugą.

3. Draudikų kaitaliojimas

„Sorainen“ teisininkė Aušra Kunčiuvienė sako, kad **draudimo sutartis turi būti grįsta abiejų šalių pasitikėjimu**, todėl klaidinga kasmet keisti civilinės atsakomybės draudiką pagal mažiausios įmokos pasiūlymą ir manyti, kad draudikas nėra ištikimas nuolatiniam klientui. **Kuo ilgiau bendradarbiaujate su tuo pačiu draudiku, tuo geriau jis supranta jūsų verslo rizikas, gali pasiūlyti palankesnes sąlygas ir būti lankstesnis žalų administravimo procese.**

Dažnas draudiko keitimas gali lemti situaciją, kai žala liks neatlyginta – buvęs draudikas neprisiims atsakomybės, nes apie žalą pranešta jau pasibaigus sutarčiai, o naujasis – nes įvykis įvyko dar negaliojant jo draudimo apsaugai.

„Pavyzdžiui, įmonė, kuri pas tą patį draudiką draudžiasi vadovų civilinę atsakomybę jau 6 metus, pavėlavo pranešti apie įvykį net keletą mėnesių, tačiau draudikas nesumažino išmokos ilgamečiam klientui. Be to, civilinės atsakomybės draudime egzistuoja teisinės rizikos „uodegos“. Jeigu daugelį metų draudžiatės pas tą patį draudiką, ši rizika išnyksta, tačiau dažnai keičiant draudikus ji tampa realia grėsme. Pavyzdžiui, jeigu žalą sukėlęs įvykis įvyko dar galiojant sutarčiai su draudiku X, bet apie žalą sužinojote ir pranešėte tik tada, kai jau galioja sutartis su draudiku Y, draudimo apsauga gali negaliooti nei pagal vieną iš sutarčių. Rezultatas – jokia išmoka jums nepriklausys“, – sako A. Kunčiuvienė. Ji pataria rinktis draudiką kaip ilgalaikį partnerį, o ne tik pagal mažiausią kainą. Tai užtikrins patikimesnę apsaugą ir sklandesnį žalų administravimą.

4. Neskaitomos taisyklės

Draudimo ginčiuose vis dar pasikartoja ta pati klaida – neskaitomos taisyklės. „Neseniai ginčo atveju paaiškėjo, kad įmonė, tik išibėgėjus apeliacinio teismo procesui, pranešė civilinės atsakomybės draudikui apie pretenziją, nors turėjo tai padaryti vos ją gavusi, nepaisant to, kad įmonė manė, jog pretenzija pagrįsta, o ne po kelerių metų bylinėjimosi, kai įmonė suprato, kad ginčo gali ir nelaimėti. **Pavėlavus pranešti ilgą laiką, apsauga paprasčiausiai nebegaliojo**“, – dalijasi A. Kunčiuvienė.

Lietuvos teismų praktika yra labai aiški – draudimas nėra absoliuti išmokos garantija, o draudimo apsauga turi aiškias ribas, kurios yra išdėstytos taisyklėse, numatytose draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimuose. **Tikėtis, kad draudikas sumokės už viską, nepasidomėjus jo išipareigojimais, yra klaida, galinti kainuoti draudimo išmoką.**

Labai svarbu atlikti teisinį sudarytų draudimo sutarčių įvertinimą ir paskirti asmenį, atsakingą už šių sutarčių sąlygų laikymąsi – nuo pranešimų draudikui iki žalos įrodymų pateikimo.

„Draudimo ginčai dažniausiai kyla dėl žalos dydžio ar sutarties sąlygų: kas laikytina draudžiamuoju įvykiu, kokia žala atlyginama, kokios sąlygos taikomos. Kartais užtenka vieno neatsargaus pareiškimo, kuris gali nulemti bylos eigą. Pasitaikė atvejis, kai klientas, neįvertinęs pasekmių, be draudiko sutikimo patvirtino savo atsakomybę atsakovui. Rezultatas – labai ilgas žalos administravimas ir rizika negauti išmokos“, – sako I. Pelėdaitė.

Dažnai ginčas pasiekia teismą po metų ar dar ilgesnių derybų su draudiku, pavyzdžiui, kai draudikas ketina mažinti išmoką dėl pavėluoto pranešimo, netikslios informacijos ar kitų draudimo sutarties pažeidimų. „Sorainen“ partnerė pataria nuo pat pradžių pasitelkti ekspertus, kurie padės laiku suprasti draudimo apsaugos ribas, įvertins veiksmus, kurių būtina imtis išmokai gauti, užtikrins sklandų žalos reguliavimą. Daugeliu atvejų ginčų galima išvengti tiesiog žinant esminius tokių ginčų principus ir veiksmus.

UAB „INK agency“ inf.

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

DARBO SUTARTIES SUDARYMAS

Su darbuotoju įprastai sutariama, kad jis įmonėje dirbti pradės tą pačią dieną, kai su juo sudaroma darbo sutartis, tačiau viena kolegė perspėjo, kad tokia tvarka prieštarauja Darbo kodekso nuostatom. Ar iš tiesų darbuotojas negali pradėti dirbti įmonėje tą pačią darbo dieną, kai su juo sudaroma darbo sutartis?

Vertinant Darbo kodekso reglamentavimą, galima sutikti, kad jūsų kolegės pastaba yra teisinga. Darbo kodekso (DK) 42 straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad „apie darbo sutarties sudarymą ir darbuotojo priėmimą į darbą nustatyta tvarka privaloma pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritoriniam skyriui **mažiausiai prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo pradžios.**“ Vadinasi, jeigu laikysimės nuostatos, kad pranešimas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai teikiamas tik tuo atveju, kai su darbuotoju sudaroma darbo sutartis, galima sutikti, kad sudarius darbo sutartį (ir apie darbuotojo darbo pradžią pranešus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai), darbuotojas turėtų pradėti dirbti tik kitą dieną. Jeigu darbuotojas pradėtų dirbti tą pačią dieną, tai pažeistų minėtą DK nuostatą.

Dar viena nuostata, susijusi su darbuotojo darbo pradžia, nustato, kad darbdavys leidžia darbuotojui pradėti dirbti tik tada, kai pasirašytinai supažindina jį su darbo sąlygomis, tvarką darbovietėje nustatančiomis darbo teisės normomis, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimais (DK 42 str. 4 dalis). Vadinasi, darbdavys pirmiausia privalo pasirašytinai supažindinti priimamą dirbti asmenį su jo būsimo darbo sąlygomis, kolektyvine sutartimi, darbo tvarkos taisyklėmis, kitais darbovietėje galiojančiais aktais, reglamentuojančiais jo darbą, ir tik tai atlikęs gali leisti darbuotojui dirbti.

INFORMACIJOS APIE ĮSTATINIO KAPITALO DIDINIMĄ ATSKLEIDIMAS

Bendrovės akcininkai priėmė sprendimą didinti įstatinį kapitalą iš įmonės lėšų, tačiau naujasis kapitalo dydis iki gruodžio 31 d. dar neįregistruotas Juridinių asmenų registre. Kaip šį sprendimą parodyti finansinių ataskaitų rinkinyje?

Įstatinio kapitalo padidėjimas finansinėje apskaitoje ir ataskaitose parodomas, kai pakeisti bendrovės įstatai įregistruojami Juridinių asmenų registre. **Jeigu akcininkai priima sprendimą didinti kapitalą, bet iki finansinių metų pabaigos pakeisti įstatai dar nebūna įregistruoti, informacija apie tai pateikiama aiškinamajame rašte (jeigu įmonė privalo jį sudaryti).** 6-ajame VAS „Aiškinamasis raštas“ numatyta (70.1.3 p.), kad vidutinės ir didelės įmonės savo aiškinamuosiuose raštuose turi atskleisti informaciją apie *bendrovės sprendimą padidinti (sumažinti) įstatinį kapitalą, jeigu akcininkų sprendimas padidinti (sumažinti) įstatinį kapitalą jau priimtas, bet pakeisti įstatai dar neįregistruoti.* Čia turi būti nurodyta tokio sprendimo priėmimo data ir numatoma kapitalo didinimo suma. **Mažų įmonių sudaromo aiškinamojo rašto privalomuose nuostatuose tokių reikalavimų nėra.** Minėtą informaciją šios įmonės galėtų atskleisti savo iniciatyva.

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

Valstybinė darbo inspekcija ragina neatidėlioti atostogų planavimo

Valstybinė darbo inspekcija (VDI) primena, kad kasmetinių atostogų suteikimo eilė darbovietėje sudaroma vadovaujantis darbo teisės normomis ir turi užtikrinti darbuotojų teisę į tinkamą poilsį. Pasak **VDI kanclerio Šarūno ORLAVIČIAUS**, darbdaviai negali vienašališkai nuspręsti, kada darbuotojai turi ilsėtis, – sprendimai dėl kasmetinių atostogų laiko turi būti priimami suderinus su darbuotojais ir laikantis nustatytos tvarkos.

„Atostogų suteikimo tvarka yra ne tik formalumas, bet ir esminė darbuotojų teisių užtikrinimo priemonė. Darbdaviai turi užtikrinti, kad atostogų suteikimo procesas vyktų sąžiningai, skaidriai ir atsižvelgiant į darbuotojų poreikius. Sudarant eilę, būtina atkreipti dėmesį į prioritetines darbuotojų grupes, taip pat užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas galėtų pasinaudoti nepertraukiamą kasmetinių atostogų dalimi bent kartą per darbo metus“, – pabrėžia Š. Orlovicius.

Atostogų suteikimo eilė paprastai nustatoma kolektyvinėje sutartyje, darbdavio ir darbo tarybos susitarime arba kituose teisės aktuose. Jeigu nenumatyta kitaip, ji galioja **nuo birželio 1 d. iki kitų metų gegužės 31 dienos**. Svarbu nepamiršti, kad ši eilė gali būti koreguojama abipusiu

darbuotojo ir darbdavio susitarimu, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

➔ Kas turi pirmumo teisę į atostogas?

Sudarydami kasmetinių atostogų suteikimo eilę, darbdaviai privalo atsižvelgti į tam tikras darbuotojų grupes, kurios turi pirmumo teisę gauti atostogas jiems patogiu metu. Šios grupės apima:

- nėščias darbuotojas ir darbuotojus, auginančius bent vieną vaiką iki 3 metų;
- darbuotojus, auginančius bent vieną vaiką iki 14 metų arba vaiką su negalia iki 18 metų;
- darbuotojus, turinčius du ar daugiau vaikų;
- asmenis, kurie praėjusiais kalendoriniais metais atostogavo mažiau nei 10 darbo dienų;
- darbuotojus, kurie turi nepanaudotų kasmetinių atostogų iš ankstesnių darbo metų.

Pažymėtina, kad šis reikalavimas netaikomas darbdaviams, kurių įmonėje dirba mažiau nei 10 darbuotojų.

➔ Nepertraukiamos atostogų dalies užtikrinimas

VDI akcentuoja, kad kasmetinės atostogos turi būti suteikiamos bent kartą per darbo metus. Be to, viena iš kasmetinių atostogų dalių negali būti trumpesnė nei 10 darbo dienų (arba 12 dienų, jeigu dirbama 6 dienas per savaitę). Jeigu darbo grafikas kitoks, pavyzdžiui, dirbama mažiau nei 5 dienas per savaitę arba skirtingu dienų skaičiumi, **ši atostogų dalis turi būti ne trumpesnė kaip 2 savaitės**.

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

„Atostogos yra ne privilegija, o teisė. Darbdaviai privalo ne tik sudaryti galimybę darbuotojams jomis pasinaudoti, bet ir užtikrinti, kad jie galėtų iš tiesų kokybiškai pailsėti. Tai ypač svarbu siekiant išlaikyti darbuotojų produktyvumą, sveikatą ir gerovę“, – teigia Š. Orlavičius.

➔ **Ar darbdavys gali vienašališkai nustatyti atostogų laiką?**

Įprastai darbdaviai neturi teisės vienašališkai nustatyti darbuotojo atostogų laiko. Svarbu suprasti, kad sudarant atostogų suteikimo eilę darbdavys ir darbuotojas turi susitarti. Darbdavio atsisakymas suteikti darbuotojo pageidaujamas atostogas konkrečiu metu turi būti pagrįstas ir sąžiningas.

„Išimtiniais atvejais, kai darbuotojas piktnaudžiauja savo teise ir nesinaudoja ar nerodo iniciatyvos naudotis nepertraukiama kasmetinių atostogų dalimi, darbdavys gali šias atostogas suteikti vienašališkai. Tiesa, tai įmanoma tik tuo atveju, jeigu darbdavys yra nustatęs aiškią tvarką, numatančią, kaip elgtis tokiose situacijose, pavyzdžiui, įtvirtinęs darbdavio teisę paskirti darbuotojo kasmetinių atostogų laiką atostogų suteikimo eilėje“, – pabrėžia kancleris.

➔ **Kas nutinka, jeigu kyla ginčas dėl atostogų?**

Jeigu tarp darbuotojo ir darbdavio kyla nesutarimų dėl atostogų suteikimo, darbuotojai turi teisę kreiptis į darbo ginčų komisiją. Tai nepriklausoma institucija, kuri nagrinėja darbo ginčus ir padeda užtikrinti, kad darbuotojų teisės būtų apsaugotos.

Gintautas DEVEIKIS:

Pernai AVNT tyrė labai mažų įmonių finansines ataskaitas. Tai didžiausias įmonių segmentas. Todėl daugumai turėtų būti svarbu išgirsti, kur dažniausiai klystama.

Apie dažniausias atskaitomybės klaidas – 73-iajame didžiajame „Pačiolio“ seminare.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Dėl nekilnojamojo turto pardavimo (ar kitokio perleidimo) pajamų, gautų 2024 metais, apskaičiavimo, deklaravimo ir pajamų mokesčio sumokėjimo

2025-02-10 Nr. (18.18-31-1Mr)R-566

Primename, kad pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 17 str. 1 d. 28 punktą, parduodamo ar kitokiu būdu perleidžiamo nuosavybės nekilnojamojo daikto (išskyrus GPMĮ 17 str. 1 d. 53 ir 54 punktuose nurodytą nekilnojamąjį daiktą, toliau – nekilnojamasis turtas) pardavimo pajamos neapmokestinamos, jeigu toks nekilnojamasis turtas įsigytas anksčiau negu prieš 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės. Tais atvejais, kai šis turtas parduodamas ar kitokiu būdu perleidžiamas nuosavybės neišlaikius 10 metų nuo jo įsigijimo, tokio nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, gautos 2024 metais, apskaičiuojamos ir deklaruojamos iki 2025 m. gegužės 2 dienos, ir iki tos pačios dienos turi būti sumokėtas apskaičiuotas pajamų mokestis.

Nekilnojamaisiais pagal prigimtį daiktais laikomi daiktai, kurių negalima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės (pvz.: žemės sklypai, statiniai, butai, patalpos ir pan.).

1. Kada nuo gautų nekilnojamojo turto pardavimo pajamų reikia mokėti pajamų mokestį?

Gyventojo gautos nekilnojamojo turto pardavimo pajamos apmokestinamos, jeigu šis turtas buvo įsigytas ir neišlaikius 10 metų perleistas kito asmens nuosavybės. Pavyzdžiui, gyventojas įsigijo žemės sklypą 2015 m. ir 2024 m. metais šį žemės sklypą pardavė. Kadangi nuo žemės sklypo įsigijimo iki pardavimo nepraėjo 10 metų, nuo gautų žemės sklypo pardavimo pajamų (*atėmus įsigijimo kainą ir su įsigijimu susijusius privalomus mokėjimus*) turi būti apskaičiuotas, deklaruotas ir sumokėtas pajamų mokestis.

2. Kokiais atvejais nuo gautų nekilnojamojo turto pardavimo pajamų nereikia mokėti pajamų mokesčio?

Pajamų mokesčio nereikia mokėti, jeigu:

- nekilnojamasis turtas nuo jo įsigijimo iki pardavimo nuosavybės buvo išlaikytas 10 ir daugiau metų. Pavyzdžiui, gyventojas 2013-03-15 įsigijo komercinės patalpas, kurias 2024-04-03 pardavė;
- parduodamas Lietuvoje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje esantis gyvenamasis būstas (įskaitant priskirtą žemę), kuriame pardavimo ar kitokio perleidimo metu pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės teisės aktų nustatyta tvarka buvo deklaruota gyventojo gyvenamoji vieta;
- pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės Lietuvoje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), kuriame gyventojo gyvenamoji vieta pardavimo ar kitokio perleidimo metu deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, buvo trumpesni negu 2 metų laikotarpį, tačiau gautos pajamos per vienerius metus nuo būsto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės panaudojamos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio būsto, kuriame (per vienerius metus nuo pardavimo) gyventojas teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui.

3. Nuo kokios sumos, gautos už parduotą (neišlaikytą 10 metų) nekilnojamąjį turtą, reikia skaičiuoti ir mokėti pajamų mokestį?

Apmokestinamosios nekilnojamojo turto pardavimo pajamos apskaičiuojamos iš gautų nekilnojamojo turto pardavimo pajamų atėmus to parduoto nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidas, įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su to nekilnojamojo turto perleidimu (pvz., atlygis notarui už notarinių veiksmų atlikimą, atlyginimas už įregistravimą Nekilnojamojo turto registre, valstybės rinkliava, privalomas mokestis parduodant turtą už geodezinius (kadastrinius) sklypo matavimus, mokestis už privalomą pastato energinio naudingumo sertifikavimą ir pan.). Gautos nekilnojamojo turto apmokestinamosios pajamos apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu per kalendorinius metus jų kartu su kitomis GPMĮ 6 straipsnio 12 dalyje nurodytomis pajamomis gauta bendra suma neviršija 120 vidutinių darbo užmokesčių (toliau – VDU; 2024 m. – 228 324 Eur) sumos.

Pavyzdžiui,

gyventojas 2015 m. įsigijo negyvenamosios paskirties patalpas, kurias 2024 metais pardavė. Kadangi turtas nebuvo išlaikytas 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn, turi būti apskaičiuojamas pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas. Pagal turto įsigijimo dokumentus nustatoma, kad patalpų įsigijimo kaina – 120 000 Eur. Turto pardavimo kaina – 150 000 Eur. Gyventojas patyrė 800 Eur su turto pardavimu susijusių išlaidų (mokestis notarui). Turto pardavimo apmokestinamosios pajamos (pardavimo ir įsigijimo kainų (įskaitant privalomus mokėjimus) skirtumas sudaro 29 200 Eur (150 000 - 120 000 - 800), pajamų mokestis – 4 380 Eur (29 200 x 15 proc.).

Kai metinė gyventojo gautų nekilnojamojo turto pardavimo apmokestinamųjų pajamų kartu su kitomis nesusijusiomis su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais apmokestinamųjų pajamų dalis 2024 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais viršija 120 VDU dydžio sumą, tai gautų pajamų dalis, viršijanti 120 VDU, apmokestinama 20 procentų pajamų mokesčio tarifu. 120 VDU viršijanti pajamų dalis apskaičiuojama nuo bendros sumos šių metinių pajamų:

- palūkanų;
- sportininkų, atlikėjų, autorinių atlyginimų, gautų ne iš darbdavio;
- honorarų;
- turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn;
- turto nuomos;
- ne individualios veiklos pajamų, gautų už parduotas ar kitaip perleistas nuosavybėn atliekas;
- mažosios bendrijos (toliau – MB) vadovo (MB nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą MB;
- azartinių lošimų laimėjimų;
- dovanų, prizų ne iš darbdavio ir kt. pajamų.

4. Kaip nustatoma nekilnojamojo turto įsigijimo kaina?

Turto įsigijimo kaina – tai pinigų suma (turto vertė), už kurią buvo įsigytas turtas, įskaitant su šio turto įsigijimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus (pvz., atlygis notarui už notarinių veiksmų atlikimą, atlyginimas už įregistravimą Nekilnojamojo turto registre, valstybės rinkliava, mokestis už privalomą pastato energinio naudingumo sertifikavimą ir pan.), taip pat savo ar sutuoktinio lėšomis atlikto to turto rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, išlaidos. Tuo atveju, kai turtas yra pasigamintas (pastatytas) paties gyventojo, turto įsigijimo kaina laikomos visos tam turtui pagaminti (pastatyti) patirtos išlaidos. Jeigu nekilnojamas turtas buvo rekonstruotas ir

(arba) buvo atliktas kapitalinis remontas, šiems darbams patirtos išlaidos (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį), pagrįstos tas išlaidas patvirtinančiais dokumentais, priskiriamos to turto įsigijimo kainai.

5. Kokie dokumentai patvirtina turto įsigijimo kainą?

Dokumentai, patvirtinantys turto įsigijimo kainą, privalo turėti Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.

Turto įsigijimo kaina gali būti pagrindžiama:

- galiojančiais sandoriais;
- užsienio vienetų ir gyventojų surašytais dokumentais, jeigu iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

Parduodant ar kitokiu būdu perleidžiant nuosavybės turta, būtina turėti to turto įsigijimo dokumentus arba įsigijimo kainą patvirtinančių galiojančių sandorių dokumentus, pavyzdžiui:

- paveldėjimo teisės liudijimą, dovanojimo sutartį;
- Apskritis valstybinės mokesčių inspekcijos pažymą apie turto vertę, kai gauto turto vertė apskaičiuojama pagal Lietuvos Respublikos paveldimo turto mokesčio įstatymą;
- pirkimo–pardavimo sandorį patvirtinantį dokumentą;
- nekilnojamojo turto statybos kainą patvirtinančiais dokumentais gali būti statybos išlaidas pagrindžiantys dokumentai: kasos aparato kvitai, PVM sąskaita faktūra ar sąskaita faktūra, kurioje pažymėta apie apmokėjimą, ir pan., t. y. iš kurių būtų galima nustatyti įsigytų prekių, medžiagų ar paslaugų įsigijimo datą ir kainą, pirkėją. Išlaidos gali būti pripažįstamos tik tuo atveju, jeigu kvite nurodytas pirkėjo (kliento) pavadinimas ir fizinio asmens (pardavėjo) vardas, pavardė. Jeigu kasos aparato kvituose nėra visų privalomų apskaitos dokumentų rekvizitų, t. y. jeigu kasos aparato kvite rekvizitų, identifikuojančių pirkėją, nėra, tai turto – savos statybos namo ar buto statybinių medžiagų išlaidas pagrindžiančiais dokumentais gali būti pripažįstami kasos aparato kvitai, kurie neviršija 100 eurų.

Atitinkamų metų dokumentams taikomos tuo metu galiojusiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatyti reikalavimai.

Tais atvejais, kai nėra išsaugoti dokumentų originalai, įsigijimo dokumentais gali būti pripažįstamos atitinkamų institucijų patvirtintos tokių dokumentų kopijos (pvz.: notaro patvirtinta sutarties kopija, paslaugas suteikusių (prekes pardavusių) įmonės pažymos – sąskaitos kopija ir pan.). Be to, tai gali būti ir banko išrašas iš gyventojų sąskaitos, jeigu už turto įsigijimą (pardavimą) buvo sumokėta pavedimu ir jeigu galima nustatyti, kam, kada, už ką ir kokia suma buvo mokėta.

Buhalteris tikrina įmonės darbuotojo komandiruočių ataskaitą:

- O koks čia astronominis skaičius, gerbiamasis?
- Tai sąskaita už viešbutį.
- Prašau jūsų daugiau viešbučių nepirkti.

Jeigu nebuvo išsaugoti nekilnojamojo turto įsigijimo dokumentai ir nėra atitinkamų institucijų patvirtintų tų dokumentų kopijų, iš turto pardavimo pajamų to turto įsigijimo kaina negali būti atimama. Vadinasi, pajamų mokestis turi būti skaičiuojamas nuo visos sumos, gautos už parduotą turtą (neatėmus to turto įsigijimo kainos arba atėmus tik dokumentais pagrįstą sumą).

Teisės departamento direktorė
Rasa VIRVILIENĖ

Tęsinys – kitame numeryje

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

Per savaitę paskelbti **57** nauji teisės aktai, **6** iš jų aktualūs buhalteriams.

Čia pateiktas tik pakeitimų sąrašas.

Visus teisės aktų pakeitimus su jų paaiškinimais rasite

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKYJE.

Prenumeruokite ir viską turėsite.

Štai keleto teisės aktų pakeitimų apžvalga:

↓ APSKAITA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „**Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo**“ (2022 11 03 Nr. VA-85, 2003 04 16 Nr. V-137 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2025 03 14 Nr. VA-20

Į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą įtraukiamas bendros paskirties kasos aparatas ASPA su virtualia fiskalizacija.

Įsakymas įsigaliojo 2025 m. kovo 15 d.

↓ GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos raštas „**Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojų atmintinė (atnaujinta 2025 03 14)**“ (2025 01 28 Nr. KM-1779)

VMI atnaujino Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojų atmintinę, kurioje apžvelgiama, kokią veiklą gyventojas gali vykdyti įsigijęs verslo liudijimą, kokie yra fiksuoto dydžio pajamų mokesčio už verslo liudijimą sumokėjimo ir grąžinimo ypatumai, kokios yra verslo liudijimų išdavimo taisyklės. Apibūdinama, kaip turi būti tvarkoma veiklos, vykdomos įsigijus verslo liudijimą, apskaita, kokius dokumentus privaloma turėti, kokios yra verslo liudijimą įsigijusio gyventojų teisės, pareigos ir kokia su mokestinių prievolių vykdymo tvarkos pažeidimais susijusi atsakomybė.

↓ MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMAS

Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus įsakymas „**Dėl Atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ir (ar) palūkanų tvarkos aprašo patvirtinimo**“ (2025 03 20 Nr. 1BE-201)

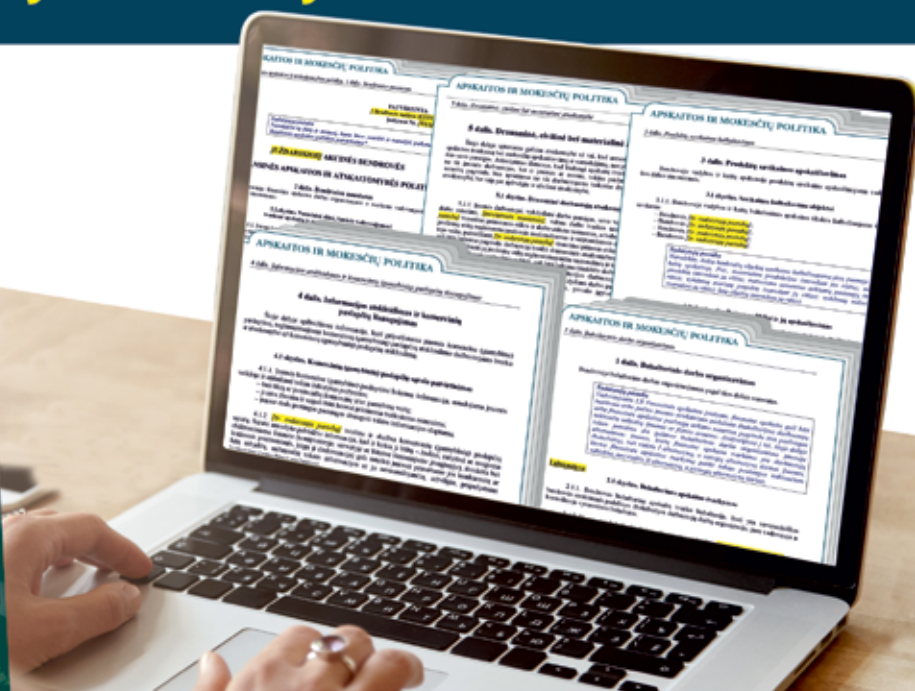
Tvirtinamas Atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ir (ar) palūkanų tvarkos aprašas nustato mokesčių mokėtojo atleidimo nuo skaičiuojamų ar apskaičiuotų, bet nesumokėtų, neišieškotų delspinigių, palūkanų, mokamų pagal mokestinės paskolos sutartį, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies, kai atitinkamo sprendimo dėl atleidimo nuo delspinigių ir (ar) palūkanų priėmimas priklauso Lietuvos Respublikos muitinės kompetencijai, tvarką.

Įsakymas įsigaliojo 2025 m. kovo 20 d.

AR JAU ATSINAUJINOTE savo įmonės APSKAITOS POLITIKĄ pagal Finansinės apskaitos įstatymo reikalavimus?

Nors tai įmonės vidaus reikmėms skirtas reglamentas,
tačiau jo reikalauja ir VMI!

Naudodamiesi specialia darbo priemone tai
padarysite **LENGVAI, GREITAI IR TEISINGAI!**

Daugiau kaip **40** finansinės apskaitos, mokesčių ir vidinės apskaitos
politikų **ŠABLONŲ!**

Priemonės struktūra:

- BENDRI POLITIKOS NUOSTATAI
- FINANSINĖ APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ
- MOKESČIŲ APSKAIČIAVIMAS, DEKLARAVIMAS, APSKAITA
- ĮMONĖS VIDINĖ (VADYBOS IR KAŠTŲ) APSKAITA

Visi politikų šablonai
parengti MS OFFICE programomis,
kad būtų lengva pritaikyti
savo įmonės poreikiams.

Darbo priemonės kaina **iki balandžio 20 d. – tik 215 €** ~~375 €~~
(su PVM).

Išsamiai susipažinti su APSKAITOS ir MOKESČIŲ politika galite svetainėje

www.paciolis.lt

Norėdami įsigyti darbo priemonę,
sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (AMP7)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.
Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636 arba el. p. knygos@paciolis.lt

VALSTYBĖS KONTROLĖ pristatė 2024 m. veiklos ataskaitą:

**auditai prisideda prie valstybės finansų
skaidrumo, administracinės naštos
mažinimo ir nacionalinio saugumo**

Valstybės kontrolė pristato 2024 m. veiklos ataskaitą, kurioje išsamiai apžvelgiami pasiekti rezultatai, inovatyvūs sprendimai ir ateities plėtros planai. Ataskaita atskleidžia, kaip efektyvus audito procesų tobulinimas ir technologijų diegimas prisideda prie valstybės finansų skaidrumo, administracinės naštos mažinimo ir visuomenės gerovės stiprinimo.

2024 m. Valstybės kontrolė sėkmingai atliko 36 auditus, vertinimus ir apžvalgas – tai daugiau nei ankstesniais metais, kai buvo pristatyti 33 produktai. Vidutinė auditų trukmė sumažėjo iki 8,7 mėn., o tai rodo ne tik nuolatinį darbo procesų tobulinimą, bet ir gebėjimą greitai ir lanksčiai reaguoti į kintančias aplinkybes.

„Mums visiems reikia valstybės, kurioje skaidrus ir efektyvus išteklių valdymas leistų kokybiškai ir saugiai gyventi. Atliekamų valstybinių auditų ir vertinimų metu išlaikydami nepriklausomumą, objektyvumą ir profesionalumą, taikydami pažangias audito kokybės užtikrinimo priemones ir lanksčiai reaguodami į kintančią aplinką, siekiame atrasti naujus veikiančius instrumentus, padėsiančius užtikrinti saugumą, ekonominį stabilumą ir gyvenimo kokybę“, – teigia **valstybės kontrolierius Mindaugas MACIJAS KAS**.

Atliekami auditai ne tik užtikrina, kad valstybės turtas būtų tvarkomas teisėtai ir efektyviai, bet ir padeda formuoti skaidresnį ir atsakingesnį biudžeto vykdymo modelį. Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimas jau

dabar daro realų poveikį sprendimų priėmimo procesuose, mažina šešėlinės ekonomikos masę ir stiprina valstybės finansų valdymą – **teigiamų pokyčių įvyko 12-oje iš 16-os stebimų sričių**.

Siekiant modernizuoti audito rekomendacijų įgyvendinimo procesus, 2024 m. buvo sukurta duomenų mainų platforma – Audito rezultatų informacinė svetainė ARIS. Ji leidžia audituotoms institucijoms tiesiogiai pateikti duomenis elektroninėje sistemoje, gerokai mažina administracinę naštą ir gerina duomenų kokybę. Tai vienas pavyzdžių, kaip skaitmenizavimas gali prisidėti prie efektyvesnės viešojo sektoriaus veiklos.

2024 m. ekspertai iš Estijos, Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų atliko išsamų Valstybės kontrolės veiklos vertinimą pagal tarptautinius aukščiausiuoju auditu institucijų veiklos standartus. Vertinimo rezultatai patvirtino, kad atliekami auditai atitinka aukščiausius kokybės standartus, o įgyvendinamos inovacijos ir automatizuotos procedūros ateityje lems dar didesnę efektyvumą.

Praėję metai buvo aktyvūs ir tarptautinio

bendradarbiavimo srityje – Valstybės kontrolei patikėtos Europos aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos EUROSAI antrojo vicepirminko pareigos.

2025 m. žymi paskutinius penkerių metų strategijos įgyvendinimo metus, per kuriuos bus

baigti esminiai kokybiniai ir strateginiai pokyčiai. Valstybės kontrolė planuoja toliau diegti naujas technologijas, automatizuoti audito procedūras ir skatinti inovatyvius sprendimus, kurie dar labiau prisidės prie skaidrumo ir efektyvumo stiprinimo viešųjų finansų ir administravimo srityje.

- Reikšmingas poveikis visuomenės gerovei: įgyvendintos auditų rekomendacijos padeda mažinti šešėlinę ekonomiką, stiprina valstybės finansų valdymą, gerina gamtos išteklių apsaugą ir sveikatos apsaugos sistemą, prisideda prie tvarios ir saugios ateities.
- Inovacijos ir tarptautinis įvertinimas: Valstybės kontrolės sukurta ir įdiegta skaitmeninė sistema ARIS didina skaidrumą ir mažina administracinę naštą, o tarptautiniai ekspertai iš Estijos, Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų, atlikę vertinimą, patvirtino, kad institucijos veikia atitinka aukščiausius tarptautinius standartus.
- Efektyvesni auditai: 2024 m. atlikta daugiau auditų nei ankstesniais metais, o jų trukmė sutrumpėjo iki 8,7 mėn., taip užtikrinant greitesnį reagavimą į kintančias viešojo sektoriaus aktualijas.

Valstybės kontrolės inf.

BUHALTERINĖS APSKAITOS, MOKESČIŲ, TEISĖS KONSULTACIJOS

Puikiai pažindami įmones, jų veiklos ypatumus, rinkas, kuriose jos veikia, ir būdami vadybos, finansinės apskaitos, mokesčių ir teisės sričių profesionalai, padedame savo klientams rasti tinkamiausią išeitį iš kasdienių problemų, siūlome sprendimus, kaip jų išvengti ateityje.

- Garantuojame operatyvų aptarnavimą ir nepriekaištingą darbų atlikimą laiku.
- Užtikriname visišką kliento informacijos konfidencialumą.
- Randame individualius sprendimus.

Beveik 30 metų patirtis!

Tel. (0 5) 270 0636, el. paštas konsultacijos@paciolis.lt

JEIGU DINGO SIUNTA, nebūtinai bus kompensuota visa suma

Jeigu siunčiate vertingus daiktus kaip pašto siuntą, turite žinoti, kad Pašto įstatymas numato ribotą pašto paslaugos teikėjų atsakomybę, atsižvelgiant į siuntos rūšį. Ryšių reguliavimo tarnybos (RRT) ekspertai primena, kad už dingusią registruotąją pašto siuntą yra atlyginama suma, kuri lygi dviguboms siuntimo išlaidoms, o už dingusią įvertintąją pašto siuntą – suma, kuri lygi siuntimo išlaidoms ir įvertinimo sumai.

„Šiuo atveju svarbu žinoti – ne visada kompensuojama visa prarasto daikto vertė. Be to, yra numatyti ir atvejai, geriau kai pašto paslaugos teikėjas žalos neatlygina, pavyzdžiui, žala atsirado dėl siuntėjo kaltės, nes jis pažeidė pašto paslaugos teikėjo reikalavimus dėl daiktų pakuotės, buvo prarasti draudžiami pašto siuntose siųsti daiktai ir pan.“, – aiškina **Aridana JURČIUKONIENĖ, RRT Teisės ir vartotojų teisių apsaugos grupės vadovė**.

Pasak jos, pašto paslaugos teikėjas su siuntėju gali susitarti ir dėl palankesnių žalos atlyginimo sąlygų, kurios įprastai būna įtvirtintos pašto paslaugos teikėjo nustatytoje pašto paslaugos teikimo taisyklėse, o minėtos taisyklės viešai skelbiamos teikėjų interneto svetainėse.

„Svarbiausia, kad siuntėjai nelauktų – pretenziją dėl žalos atlyginimo už dingusią pašto siuntą, dingusius, trūkstamus ar apgadintus siųstus daiktus galima pareikšti pašto paslaugos teikėjui per 6 mėnesius nuo pašto siuntos išsiuntimo dienos“, – pabrėžia A. Jurčiukonienė.

RRT dalijasi aktualia informacija iš pašto paslaugos teikėjų taisyklių ir nurodo numatytus maksimalius kompensacijos dydžius, tačiau labai svarbu turėti minty, kad maksimali kompensacija neišmokama savaime, pašto paslaugos teikėjas gali jūsų paprašyti pagrįsti patirtos žalos dydį.

■ Pretenziją dėl žalos atlyginimo už dingusią pašto siuntą, dingusius, trūkstamus ar apgadintus siųstus daiktus galima pareikšti pašto paslaugos teikėjui per 6 mėnesius nuo pašto siuntos išsiuntimo dienos. ■

Lietuvos pašto nustatytose Siuntimo žalos atlyginimo taisyklėse yra numatyta atsakomybė už vidaus pašto siuntas ir tarptautines pašto siuntas. Pavyzdžiui, dingio registruotoji korespondencijos siunta, kurios svoris buvo 1 500 g. Siuntėjas už siuntimą sumokėjo 3,25 Eur. Tokiu atveju yra atlyginama suma, kuri lygi dviguboms siuntimo išlaidoms. Taigi, maksimalus žalos atlyginimas yra 6,50 Eur, nors siuntoje siūsto daikto vertė galėjo būti žymiai didesnė. Jeigu yra prarasta, išplėšta ar sugadinta „LP Express“ siunta, Lietuvoje žala atlyginama pagal minėtas Lietuvos pašto taisykles ir yra numatyta tiesioginių nuostolių kompensacija, tačiau maksimalus kompensacijos dydis yra 500 Eur, nebent sutartyse nustatyta kitaip.

Lietuvos paštas yra universaliosios pašto paslaugos teikėjas, todėl žala dėl jo prarastų, sugadintų tarptautinių pašto siuntų atlyginama vadovaujantis tarptautinių dokumentų nuostatomis. Didžiausią kompensaciją Lietuvos paštas numato už tarptautinio greitojo pašto siuntas, t. y. „E Parcel Group“ praradimo, išplėšimo ar sugadinimo atveju yra numatyta tiesioginių nuostolių kompensacija, tačiau tik iki 450 SDR. SDR – apskaitos vienetas, kurį naudoja Tarptautinis valiutos fondas, ir jo suma priklauso nuo paskelbto valiutos kurso. Pavyzdžiui, 2024 m. liepos 8 d. 1 SDR buvo lygus 1,2191 Eur, tai reiškia, kad maksimali kompensacijos suma yra iki 548,595 Eur. Vis tik daugeliu atveju yra siunčiama registruotoji korespondencijos siunta arba tarptautiniai siuntiniai, o maksimali kompensacijos suma už prarastą, visiškai išplėštą ar visiškai sugadintą registruotąją korespondencijos siuntą yra 30 SDR (arba 36,573 Eur) ir siuntimo išlaidos. Siunčiant siuntinį tarptautiniu paštu, maksimali kompensacijos suma yra didesnė, t. y. Lietuvos paštas numato tiesioginių

nuostolių kompensaciją, tačiau maksimali kompensacijos suma yra 40 SDR už pašto siuntinį ir 4,50 SDR už kiekvieną pašto siuntinio visą ar ne visą kilogramą, taip pat siuntimo išlaidos.

„Omniva LT“ savo taisyklėse numato, kad prisiima turtinę atsakomybę tiek, kiek padaro tiesioginės materialinės žalos, kuri atitinka tikrąją dingusios ar apgadintos siuntos vertę, tačiau ne daugiau nei didžiausia galima kompensacijos suma už atitinkamą pagrindinę paslaugą. Taigi, siuntėjas turėtų įrodyti siūstos siuntos vertę, tačiau taip pat turėtų įvertinti paslaugų teikėjos skelbiamas taisykles, kuriose numatyta, kad didžiausia kompensacija už paštomato paslaugą yra 320 Eur, toks pat maksimalus kompensacijos dydis taikomas ir už kurjerio paslaugą, taip pat „Express“ kurjerio paslaugą, tačiau jei siunta buvo didelių matmenų, maksimali kompensacijos suma yra 512 Eur. Paslaugų gavėjas taip pat turi teisę atgauti patirtas pristatymo išlaidas.

Pašto paslaugos teikėja DPD, nors ir nėra universaliosios pašto paslaugos teikėja, siuntų pristatymo taisyklėse įtvirtina, kad už žalą dėl prarastų, sugadintų tarptautinių pašto siuntų atlygina pagal universaliosios pašto paslaugos teikėjai taikytinus dokumentus, todėl žalos atlyginimas skaičiuojamas pagal SDR ir kompensacijos suma negali viršyti 40 SDR už pašto siuntą ir 4,50 SDR už kiekvieną pašto siuntos kilogramą. DPD numato, kad už prarastą ar sugadintą siuntą Lietuvoje maksimali kompensacija gali būti 520 Eur.

„Itella Logistics“ nurodo, kad yra atsakinga už siuntos praradimą, trūkumą ir sugadinimą nuo siuntos paėmimo gabenti momento iki pristatymo, taip pat už siuntos pristatymo vėlavimą. Paslaugų gavėjas turėtų įrodyti, kad dėl pavėluoto prekių pristatymo patyrė žalą, tačiau net jei ir įrodys, vis tiek tokios kompensacijos suma negali viršyti pristatymo išlaidų sumos. Įmonė numato, kad kompensacija, mokėtina už siuntoje esančių prekių praradimą ar sumažėjimą, skaičiuojama pagal sąskaitoje faktūroje nurodytą įsigijimo kainą, ir paslaugų gavėjas privalo įrodyti, kad sugadintos prekės neturi likutinės vertės. Maksimali kompensacijos suma už siuntos pažeidimą, trūkumą ar praradimą Lietuvoje, taip pat Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje yra 500 Eur, o kitų Europos Sąjungos šalių siuntas – 10,1650 Eur.

LR ryšių reguliavimo tarnybos (RRT) inf.

Laiškas iš Tel Avivo Jakobui
į Odesą: „Sūnau, siunčiame tau
20 dolerių, kaip prašei... Bet norime
priminti, kad 20 dolerių rašoma
ne su trimis nuliais, o su vienu!“

Į KĄ ATKREIPTI DĖMESĮ, lyginant skirtingų bankų būsto paskolų pasiūlymus

Pasirašydami būsto paskolos sutartį, gyventojai finansiškai įsipareigoja bankui vidutiniškai 25-eriems metams, tad ieškodami palankiausio paskolos pasiūlymo, jie dažnai kreipiasi į kelis bankus. Į ką būtina atkreipti dėmesį, lyginant paskolų pasiūlymus, ir kokia klaida dažniausiai daroma, pasakoja „Luminor“ banko būsto kredito produkto vadovė Žydra RAKAUSKAITĖ.

„Paprasčiausias būdas gauti konkretaus banko pasiūlymą dėl būsto paskolos – **prisijungti prie banko puslapio ir nuotoliniu būdu užpildyti specialią paraišką**. Nors kiekvienas bankas taiko šiek tiek kitokius reikalavimus paraiškai, pasiūlymus palyginti nesudėtinga, nes klientas gauna standartinę pasiūlymo formą, kurios reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatyme“, – pažymi Ž. Rakauskaitė.

Galutiniame banko pasiūlyme nurodoma suteikiama paskolos būstui suma, palūkanų norma, bendros kredito kainos metinė norma, taip

pat kitos esminės sąlygos ir papildomi reikalavimai, jeigu tokius nustato bankas.

Daugiausia dėmesio – palūkanoms

Palūkanų norma, kurią klientas moka bankui už naudojimąsi paskola, gali būti **kintama** arba terminuotai **nekintanti**. Ž. Rakauskaitės teigimu, pasiūlymai gali būti skirtingi ne tik dėl palūkanų rūšies, bet ir dėl taikomos skirtingos EURIBOR reikšmės.

„Kintamą palūkanų normą sudaro kintama 3, 6 ar 12 mėnesių palūkanų bazė EURIBOR ir

individuali banko palūkanų marža. Paskolos sudarymo metu pasirinkę tam tikros reikšmės EURIBOR, klientai nurodytą laiką moka atitinkamą palūkanų bazę. Nors gali pasirodyti, kad palankiausia rinktis trumpiausią EURIBOR laikotarpį, **neįmanoma nuspėti, kaip keisis palūkanų norma** jam pasibaigus“, – pasakoja „Luminor“ banko ekspertė.

Terminuotai nekintančių palūkanų norma gali būti nustatyta laikotarpiui iki 5 metų. Jam pasibaigus, palūkanos automatiškai keičiamos į kintamas palūkanas, taikant iš anksto sutartyje aptartą palūkanų maržą, arba šalių susitarimu nustatomos iš naujo.

Be to, verta atkreipti dėmesį, kad **palūkanų svyravimas priklauso nuo situacijos rinkoje**, todėl tai taip pat gali turėti įtakos galutiniam sumokėtų palūkanų sumos dydžiui. Pasak Ž. Rakauskaitės, **banko pasiūlyme dėl būsto paskolos nurodyta galutinė sumokama suma yra preliminar** ir sutarties vykdymo laikotarpiu gali pasikeisti. Tiesa, iš anksto reikėtų apsispręsti dėl skaičiavimo metodo, mokėjimo būdo (linijinis ar anuitetas), palūkanų keitimo dažnumo ir kitų numatytų sąlygų.

Ta pati klaida

Ekspertės teigimu, lygindami skirtingų bankų būsto paskolos pasiūlymus, kone visi daro tą pačią klaidą: **vertindami paskolos sąlygas, jie lygina tik pasiūlyme nurodytą palūkanų maržą, bet tinkamai neįvertina**, pavyzdžiui, **konkrečių būsto paskolos išmokėjimo sąlygų ir taikomų mokesčių**.

„Nors kiekvieno kliento situacija yra individuali, panagrinėkime vieną konkretų pavyzdį dėl papildomų sąlygų. Statant nuosavą namą, statybos paslaugų tiekėjai dažnai prašo jiems mokėti grynaisiais, tad klientams tenka išsigryninti dalį

paskolos. Vadinas, verta iš anksto pasidomėti gryniesiems pinigams taikomais limitais. Be to, paskola statyboms išmokama etapais, todėl labai svarbu susipažinti su kiekvienam išmokėjimui taikomais reikalavimais“, – teigia „Luminor“ banko ekspertė.

Paskolos sumą lemia ir pradinio įnašo dydis

Pasak Ž. Rakauskaitės, gyventojai būsto paskolai neretai pasirenka banką, kurio teikiamomis paslaugomis naudojasi dažniausiai. Vis dėlto toks sprendimas ne visada finansiškai palankus, nes skirtingi bankai neretai reikalauja kitokio pradinio įnašo dydžio.

„Pradinis įnašas būsto paskolai gali siekti 15 proc. perkamo būsto vertės, tačiau antrai ar kitoms būsto paskoloms dėl mažesnio turto likvidumo ar kitų svarbių aplinkybių **bankas gali reikalauti ir didesnio pradinio įnašo**, o tai daro įtaką galutinei suteikiamos paskolos sumai“, – pasakoja „Luminor“ banko būsto kredito produkto vadovė.

Kiek kas mėnesį reikės sumokėti bankui, priklauso ir nuo to, ar bankas siūlo galimybę atidėti paskolos mokėjimo pradžią. Toks pasiūlymas gali būti palankus naują būstą įsirengiantiems klientams.

Gali būti papildomų sąlygų ar mokesčių

Pasak ekspertės, lygindami skirtingų bankų būsto paskolos pasiūlymus, klientai taip pat turėtų įvertinti nurodytas sąlygas ir papildomų mokesčių dydį.

„Sudarant būsto paskolos sutartį, kone visais atvejais taikomas vienkartinis administravimo mokestis, tačiau jo gali būti atsisakoma, jeigu, pavyzdžiui, būstas perkamas iš banko partnerių. Kiek klientui gali tekti susimokėti vienu ar kitu atveju, priklauso nuo konkretaus banko, todėl su šiomis sąlygomis būtina susipažinti iš anksto“, – pasakoja būsto paskolų ekspertė.

Pasirašant sutartį su banku, patvirtinama, kad visos paskolos sąlygos yra aiškios, todėl, **siekiant išvengti nesusipratimų sutarties vykdymo laikotarpiu, prieš pasirašant paskolos sutartį, visus klausimus būtina aptarti su banko būsto paskolų ekspertu**.

UAB „Coagency“ inf.

Verslininkas bendrovės
vyriausiajam buhalteriiui:

– Jūs jau dešimt metų dirbate mano
įmonėje, bet nė sykiu nepaprašėte
padidinti atlyginimą. Kokiomis
aferomis, gerbiamasis, čia užsiimate?

BITKOINAS:

sukūrimo istorija ir pirmosios skaitmeninės valiutos plėtra

Bitkoinas – pirmoji pasaulyje kriptovaliuta, padariusi didelę įtaką pasaulio ekonomikai. Prisiminkime šios unikalios skaitmeninės valiutos sukūrimo istoriją ir jos raidą.

2013–2019 m.: bitkoino augimas, kritimas ir stabilizacija

Bitkoino istorija prasideda 2008 metais, kai asmuo ar grupė žmonių, pasivadinusių Satoši Nakamoto slapyvardžiu, paskelbė dokumentą „Bitkoinas: elektroninė grynųjų pinigų sistema tarp lygiaverčių dalyvių“. Jame Nakamoto aprašė bitkoino ir blokų grandinės (*blockchain*) veikimo principus, pristatė decentralizuotą sistemą, kurioje visos operacijos registruojamos viešajame žurnale ir yra patvirtinamos tinklo dalyvių.

Skaičiais pagrįsta istorija

2009 m. sausį Satoši Nakamoto sukūrė pirmąjį „Bitcoin“ tinklo bloką, žinomą kaip „*genesis blokas*“ arba „0 blokas“. Nuo šio momento prasidėjo bitkoino istorija. Iš pradžių jis neturėjo realios vertės, tačiau laikui bėgant vis daugiau žmonių sužinojo apie bitkoiną.

2010 m. atidaryta pirmoji bitkoino birža – „Bitcoin Market“, kur pirmą kartą nustatyta jo kaina: **1 bitkoinas buvo vertas maždaug 0,003 JAV dolerio**. Tais pačiais metais įvyko ir pirmasis realus pirkimas – vartotojas nusipirko dvi picas už **10 000 bitkoinų**.

2011 m. bitkoinas sulaukė dar daugiau dėmesio. Jo populiarumas išaugo atsiradus „*Silk Road*“ – anoniminei rinkai internete, kurioje bitkoinas tapo pagrindine atsiskaitymo priemone. Tai paskatino augantį bitkoino poreikį ir lėmė jo kainos kilimą.

2013 m. bitkoino kaina pirmą kartą viršijo **100 dolerių**, o lapkritį pasiekė **1000 dolerių** ribą. Šis laikotarpis paskatino investuoti į kriptovaliutų rinką, atsirado naujų kriptovaliutų.

2014 m. bitkoino vertė smarkiai krito dėl įvairių priežasčių, įskaitant didžiausią to meto biržos išsilaužimą, per kurį buvo prarasta šimtai tūkstančių bitkoinų. Vis dėlto iki 2016 m. bitkoinas atsigavo ir sustiprino savo pozicijas kaip pasaulyje pirmaujanti kriptovaliuta.

2017–2018 m. bitkoinas patyrė neįtikėtiną augimą ir smukimą: 2017 m. gruodį jo kaina pasiekė istorinį maksimumą – daugiau nei 19 000 dolerių, tačiau po to sekė staigus nuosmukis, kai 2018 m. pabaigoje kaina nukrito iki 3 000 dolerių.

2019 m., po stipraus kritimo, bitkoinas vėl ėmė rodyti atsigavimo ženklus. Svarbiausios šio laikotarpio tendencijos:

- investuotojai ėmė aktyviau domėtis bitkoinu;
- didžiosios technologijų bendrovės pradėjo integruoti bitkoiną kaip atsiskaitymo priemonę;
- reguliavimo institucijos visame pasaulyje pripažino kriptovaliutą.

Iki 2019 m. pabaigos bitkoino kaina pakilo iki 7 000 dolerių.

2020 m. buvo ypatingi bitkoino istorijoje. Tais metais įvyko *halvingas* – kas ketverius

metus vykstantis įvykis, per kurį perpus sumažinama bitkoino kasimo (*mining*) atlygio suma. **Halvingas sumažina naujų bitkoinų pasiūlą**, o tai teoriškai gali padidinti kainą dėl ribotos pasiūlos.

Tuo pačiu metu COVID-19 pandemija sukėlė pasaulinę ekonominę krizę, dėl kurios investuotojai pradėjo laikyti bitkoiną „**skaitmeniniu auksu**“ – saugia investicija esant finansiniam nestabilumui. Iki 2020 m. pabaigos bitkoino kaina pasiekė naują rekordą – 20 000 dolerių.

2021 m. – rekordiniai kainų šuoliai

Keletas svarbiausių įvykių:

- „Tesla“ investavo į bitkoiną ir pradėjo jį priimti kaip mokėjimo priemonę;
- lengvesnė prieiga investuotojams;
- spalio mėnesį bitkoinas pasiekė 60 000, lapkritį – rekordinę 69 000 dolerių ribą.

2022 m. – rinkos griūtis

Po rekordinio augimo 2022 m. bitkoino kaina smuko iki 16 000 dolerių dėl:

- centrinių bankų palūkanų normų didinimo, siekiant kovoti su infliacija;
- didelių kriptovaliutų bendrovių bankrotų;

- reguliavimo griežtinimo įvairiose šalyse, siekiant suvaldyti kriptovaliutų sektorių.

2023 m. – atkūrimas

Iki 2023 m. vidurio stebimi **atsigavimo požymiai**. Pagrindiniai veiksniai:

- **instituciniai fondai** pradėjo aktyviau investuoti į bitkoinus;
- artėjantis **2024 m. halvingas** skatino optimizmą;
- **aiškesnis reguliavimas** daugelyje šalių suteikė daugiau skaidrumo ir saugumo investuotojams.

Šiandien bitkoinas aktyviai naudojamas kaip investicijų ir spekuliacijų priemonė, o kai kuriais atvejais – ir kaip mokėjimo būdas. Jo įtaka peržengia tradicinio finansų sektoriaus ribas, skatindama naujų technologijų ir koncepcijų, tokių kaip **blokų grandinė (blockchain)** ir **decentralizuoti finansai**, vystymąsi.

Bitkoino istorija – tai inovacijų, iššūkių ir nuolatinės pažangos kelias. Tai sėkmių ir nesėkmių, augimo ir nuosmukių, finansų sistemos pokyčių ir technologinės revoliucijos istorija.

Pagal užsienio spaudą parengė

Andrej ŠADRAKOV

Vaidotas DAUSKURDAS:

Vien tik 2024 metais darbo ginčų komisija už darbo teisės pažeidimus darbuotojų naudai priteisė beveik 15 mln. eurų! Dauguma patenkintų reikalavimų susiję su neišmokėtais atlyginimais, neteisėtais atleidimais ar darbo sąlygų pažeidimais.

Kaip darbdaviui išvengti dažnai besikartojančių darbo teisės pažeidimų – 73-iajame „Pačiolio“ didžiajame seminare.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

NEPAKANKAMAS FINANSINIS RAŠTINGUMAS: kas trečias gyventojas neturi finansinės pagalvės, penktadalis netaupo

GF banko užsakymu atlikto visuomenės nuomonės tyrimo duomenimis, 46 proc. lietuvių savo finansinį raštingumą vertina vidutiniškai – ši dalis per metus sumenka penkiaais procentiniais punktais. Gera finansinį raštingumą vertina 28 proc. respondentų, labai gerai – tik 7 proc., o 13 proc. respondentų mano, kad jų finansinis raštingumas yra prastas.

„Tyrimo rezultatai leidžia manyti, kad geriau savo finansinį raštingumą vertinantys žmonės palankiau vertina ir savo finansines perspektyvas. Jie žino, kokios priemonės leistų pasiekti geriausią taupymo rezultatą, ir aktyviai jomis naudojasi, todėl yra sukaupę pakankamą finansinę pagalbę ir ramiau pasitinka galimus ekonominius iššūkius“, – kalba **GF banko vyriausiasis finansų pareigūnas** **Valdas BERNATAVIČIUS**.

Taupo finansinei pagalvei, pirkiniams ir kelionėms

Tyrimas atskleidė, kad dalį savo pajamų santaupoms skiria dauguma gyventojų – net 80 proc., ir dažniausiai atsideda 5–10 proc. šeimos pajamų.

12 proc. taupančių respondentų santaupoms skiria daugiau nei 20 proc. pajamų – dažniau tai aukščiausio išsimokslinimo, labai gerai arba gerai savo finansinį raštingumą vertinantys respondentai.

Penktadalis respondentų atsideda mažiau nei 5 proc. šeimos pajamų. Nors įprastai rekomenduojama taupymui paskirti 20 proc. pajamų, tačiau, pasak V. Bernatavičiaus, svarbiausia taupymą paversti įpročiu ir atsidėti, kad ir po mažiau, bet reguliariai.

„Kad nenumatytiems gyvenimo atvejams sukauptume likvidžią 3–6 mėnesių būtinųjų išlaidų dydžio finansinę pagalbę, turime išsiugdyti įprotį taupyti. Tai reikia daryti protingai – geriau iš pradžių atsidėti 10 proc. arba tiek, kiek galime, ir nuosekliai sumą didinti, nes pervertinę galimybes ir pradėję nuo didelių sumų, galime

greit pritrūkti lėšų pragyvenimui“, – komentuoja V. Bernatavičius.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad dažniausiai lietuviai taupo finansinei pagalvei (61 proc. respondentų), taip pat didesniems pirkiniams (50 proc.), kelionėms ir atostogoms (43 proc.).

30 proc. taupančių ir santaupų turinčių respondentų nurodė, kad jų sukauptų lėšų pakaktų daugiau nei 6 mėnesių išlaidoms padengti – dažniau tai yra 56 metų ir vyresni gyventojai, aukščiausio išsimokslinimo, didesnių pajamų didžiųjų miestų gyventojai. **Ketvirtadaliui respondentų santaupų užtektų 3–4 mėnesių išlaidoms.**

28 proc. respondentų tvirtos finansinės pagalvės iš esmės neturi – santaupų jiems pakaktų vos 1–2 mėnesių išlaidoms padengti.

Renkasi neefektyvias taupymo priemones

Tyrimo metu 20 proc. respondentų nurodė, kad netaupo. Iš jų 74 proc. pažymėjo netaupantys dėl to, kad trūksta pinigų, 7 proc. netaupo, nes tikisi, kad finansinę pagalbą prireikus suteiks giminaičiai, 4 proc. pašalpos tikėtusi iš valstybės, o 8 proc. pritrūkė lėšų imtų paskolą. Tik 12 proc.

netaupančių gyventojų nurodė, kad jiems jau pakanka sukauptų lėšų.

Tyrimas atskleidė, kad lietuviai vis dar dažniau renkasi neefektyvias taupymo priemones. Net 59 proc. taupančių ir santaupų turinčių respondentų sukauptas lėšas laiko pagrindinėje, einamojoje banko sąskaitoje, o 39 proc. respondentų – grynuosius pinigus namuose.

GF banko atstovo teigimu, einamoji sąskaita ar gryniesi pinigai nėra tinkamiausios priemonės laikyti finansinės pagalvės santaupas. Šiose priemonėse laikomų pinigų perkamoji galia dėl infliacijos mažėja, be to, sunkiau išvengti pagundos juos panaudoti, kai tai nėra būtina.

„Tinkamai pasirinkus santaupų laikymo būdą, tokį kaip taupomoji sąskaita ar terminuotieji indėliai, išties galima užsitikrinti, kad jos bus laikomos saugiai, augs ir išliks pakankamai likvidžios. Priemonių pasirinkimas priklauso ir nuo turimų santaupų dydžio, nebūtina visos sumos laikyti vienoje vietoje, santaupas galima išskaidyti ir laikyti skirtingo tipo ir terminų indėliuose“, – kalba V. Bernatavičius.

Tyrimas atskleidė, kad **terminuotaisiais indėliais naudojasi 35 proc. respondentų.**

„Salve Agency“ inf.

SAVAITINIS
ELEKTRONINIS
LEIDINYS

MOKESČIŲ, APSKAITOS
IR TEISĖS REGLAMENTŲ

NAUJIENTLAIŠKIS

ISTATYMAI. NUTARIMAI. ISAKYMAI. VMI KOMENTARAI

Naujienlaiškis siunčiamas kiekvieną trečiadienį.

Visų buhalteriams aktualių teisės aktų pakeitimų išsamią apžvalgą ir pačius pakeistus reglamentus rasite elektroniniame leidinyje

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENTLAIŠKIS.

Savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriai Naujienlaiškį gali įsigyti tik už ~~49 €~~ 39 € (su PVM).

Tai tik 11 centų per dieną – ir VISUS METUS BŪSITE RAMŪS!

Kreipkitės tel. (0 5) 2700 636, el. paštu savadai@paciolis.lt arba www.paciolis.lt

VITAMINŲ TRŪKUMO ŽENKLAI, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį

Vitaminų trūkumas organizme gali sukelti įvairius negalavimus, kurie neretai painiojami su ligomis. Be to, mityba ir gyvenimo būdas gali lemti ne tik vitaminų stygių, bet ir jų perteklių. Medikai įspėja, kad svarbu stebėti organizmo siunčiamus signalus. Ankstyvas vitaminų trūkumo nustatymas padeda išvengti rimtesnių sveikatos sutrikimų ir gerina bendrą savijautą.

Subalansuota mityba – pagrindinis būdas gauti reikalingų maistinių medžiagų, tačiau karštas organizmui gali prireikti papildomų vitaminų šaltinių.

Patikimiausias būdas nustatyti vitaminų kiekį organizme – medicininiai tyrimai. **Jie padeda išvengti savigydos klaidų ir leidžia specialistams parinkti tinkamą prevenciją.** „Vitaminai ir mineralai atlieka itin svarbų vaidmenį organizme – jie lemia gerą sveikatą ir savijautą. Kiekvienas žmogus turėtų rūpintis sveika ir subalansuota mityba, kuri yra pagrindinis vitaminų ir mineralų šaltinis. Jeigu vis dėlto trūksta tam tikrų medžiagų, verta apsvarstyti maisto papildų vartojimą“, – sako sveikatos priežiūros tinklo „Antėja“ šeimos gydytoja **Galina GRIGOROVICH.**

Kaip kūnas praneša apie vitaminų trūkumą

Vienas dažniausių signalų – deginantis jausmas pėdose ar liežuvyje, kuris gali reikšti vitamino B12 trūkumą. Jis būtinas hemoglobino gamybai ir

deguonies pernešimui. Kadangi organizmas pats jo negamina, B12 reikia gauti su maistu ar papildais. Jo trūkumas ypač būdingas veganams, vegetarams ir vyresnio amžiaus žmonėms, nes su amžiumi silpnėja šio vitamino išsavinimas.

Pleiskanos gali rodyti B12, B6, F ir seleno trūkumą. Šių vitaminų yra augaliniame aliejuje, riešutuose, grūduose, jūrinėje žuvyje, brokoliuose, pomidoruose ir tunuose. Paraudusios, kraujojančios dantenos, dažnai atsirandanti mėlynė ir sunkiai gyjančios žaizdos gali būti vitamino C trūkumo požymiai. Šis vitaminas svarbus imuninei sistemai ir žaizdų gijimui. Jį galima gauti iš kivio, apelsinų, raudonųjų paprikų.

Jeigu pasireiškia minėti simptomai, verta atlikti kraujo tyrimus. „Netinkamas papildų vartojimas, ypač perdozavimas, gali sukelti sveikatos sutrikimų, todėl svarbu pasitarti su specialistu“, – pabrėžia „Antėja“ gydytoja G. Grigorovič.

Ko trūksta dažniausiai, o ko gauname pakankamai

Medikė pastebi, kad Lietuvoje daugeliui žmonių **trūksta vitamino D**, kurio trūkumas suaugusiems gali pasireikšti raumenų silpnumu, skausmu, padidėjusiu nuovargiu, dantų

ėduonimi, kaulų nykimu (osteoporoze) ir didesne lūžių rizika. Vaikams jis gali lemti augimo sulėtėjimą ir minkštus kaulus (rachitą). Be to, **vitamino D trūkumas silpnina imuninę sistemą ir gali didinti vėžio riziką.**

„Šio vitamino galima gauti iš riebios žuvies, sviesto, kiaušinių trynių, kepenėlių, taip pat iš lašišos, silkės, sardinių, tuno konservų, austrų, krevečių ir grybų. Saulės šviesa arba vitamino D papildai taip pat padeda palaikyti tinkamą jo kiekį organizme“, – susirūpinti tinkama mityba pataria G. Grigorovič.

Akių uždegimai, perštėjimas, vištakumas ir lėtas prisitaikymas tamsoje gali rodyti vitamino A ir B2 trūkumą. Vitaminas A svarbus odai, kaulams ir regėjimui. Vis dėlto pakankamai jo gauna net 75 proc. žmonių, o per didelis kiekis gali būti toksiškas (išskyrus beta karotiną, kuris tik suteikia odai oranžinį atspalvį, bet nekenkia sveikatai).

Vitaminų trūkumas gali sukelti įvairius negalavimus

Apie vitaminų stygių išpėja daugybė simptomų. „Jeigu po nesunkių sužeidimų ilgai

nepraeina mėlynės ar dažnai kraujuoja nosis, gali trūkti vitaminų C, K ir P – jų gausu citrusiniuose vaisiuose, kopūstuose, pomidoruose ir paprikose. Galvos svaigimas ir spengimas ausyse gali rodyti B3, E vitaminų ir mineralų trūkumą, kuriuos galima papildyti riešutais, lapinėmis daržovėmis, burokėliais, žirneliais, kiaušinių tryniais ir bananais“, – teigia G. Grigorovič.

Plaukų būklė gali signalizuoti apie vitaminų trūkumą – blizgesį praradę, lūžinėjantys ar anksti žilstantys plaukai rodo F ir B grupės vitaminų stygių, o slinkimas dažnai siejamas su C, H (biotino), B9 (folio rūgšties) ir B8 (inozitolio) trūkumu. Šių vitaminų galima gauti iš riešutų, kepenėlių, grūdų, žalių lapinių daržovių ir mielių. Nemiga taip pat gali būti susijusi su B grupės vitaminų ir biotino trūkumu, o raumenų silpnumas, kelių skausmai ar naktiniai mėšlungiai – su B1 ir B6 vitaminų stygiu. Spuogai, veido raudonis, nemalonus burnos kvapas ar lėtinis vidurių užkietėjimas gali reikšti B grupės ir A vitaminų trūkumą.

UAB „Headline Agency“ inf.

Marina GUPTOR:

Pastaruoju metu mokesčių administratorius aktyviai taiso, pildo, atnaujina mokesčių įstatymų komentarus. Taip pat jau parengti ir nuo šių metų įsigaliojusių įstatymų pakeitimų komentarai.

73-iajame didžiajame „Pačiolio“ seminare aptariame mokesčių administratoriaus nuomonės pasikeitimus ir kitas komentarus naujienas.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

BALANDIS 2025

P	7	14	21	28
A	1	8	15	22
T	2	9	16	23
K	3	10	17	24
P	4	11	18	25
Š	5	12	19	26
S	6	13	20	27
Sav.	14	15	16	17
	18			

2025 m. balandžio mėn. mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Kalendorius parengtas pagal 2025 m. kovo 27 d. galiojusių norminius aktus.

Terminas	Prievolė	Pavadinimas
1	2	3
Balandžio 15 d.	sumokėti	GPM nuo balandžio 1–15 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		Pelno mokestį nuo kovo mėn. išmokėtų dividendų
		VSD įmokas (už darbuotojus) už kovo mėn.
		Pelno mokestį nuo per kovo mėn. užsienio vienetams išmokėtų pajamų, apmokestinamų pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio
		Akcizus už kovo mėn.
		Privalomuosius atskaitymus nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už kovo mėn.
	pateikti	Pelno mokesčio nuo kovo mėn. išmokėtų dividendų deklaracijos FR0640 formą
		Akcizų deklaraciją už kovo mėn.
		SAM pranešimą už apdraustuosius už kovo mėn.
		Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą
		Užsienio apmokestinamiesiems vienetams išmokėtų pajamų (sumų) ir nuo jų apskaičiuoto pelno mokesčio deklaracijos FR0313 formą
		Privalomųjų atskaitymų nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už kovo mėn. deklaracijos FR0463 formą
		Juridinių asmenų duomenis apie fiziniams asmenims suteiktas, jų grąžintas, iš fizinių asmenų gautas ir jiems grąžintas paskolas už 2024 metus (FR0711 forma)
Balandžio 22 d.	pateikti	Gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis i.SAF už kovo mėn.
Balandžio 25 d.	sumokėti	PVM už kovo mėn.
	pateikti	PVM deklaraciją (FR0600) ir ataskaitą (FR0564) už kovo mėn.
Balandžio 30 d.	sumokėti	Formą FR1070 – žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams už kovo mėn.
		GPM nuo balandžio 16–30 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		PSD įmokas savarankiškai dirbantiems asmenims už balandžio mėn.

Viršininkas ne visada teisus, tačiau jis visada viršininkas.

Palmiros horoskopas buhalteriams

BALANDŽIO 1-oji, ANTRADIENIS

Ramus metas, kai pavyksta rasti kompromisą, ištaisyti bendravimo klaidas. Tinkamas laikas dirbti su dokumentais ir pinigais.

BALANDŽIO 2-oji, TREČIADIENIS

Tinkamas laikas ką nors perdaryti. Palanku mokytis, užpildyti informacines spragas. Verta imtis atidėtų darbų, ieškoti klaidų ir jas taisyti. Gera proga kreiptis į vadovybę dėl uždarbų.

BALANDŽIO 3-oji, KETVIRTADIENIS

Puikus laikas aktyviai veiklai, profesinėms konsultacijoms. Šiandien palanku priimti ilgalaikius sprendimus.

BALANDŽIO 4-oji, PENKTADIENIS

Sėkmingas laikas įvairiems susitarimams, įsipareigojimams, darbo sutartims. Diena itin palanki moterims.

BALANDŽIO 5-oji, ŠEŠTADIENIS

Aktyvi diena, tinkama pertvarkai, remonto darbams namuose, taip pat įvairiems mokymams, neformaliajam profesiniam bendravimui.

BALANDŽIO 6-oji, SEKMADIENIS

Dvilypis metas, kai sėkmė ir rūpesčiai eina greta. Tie, kurie pasirinks poilsį su šeima, džiaugsis bendravimo šiluma su artimaisiais. Rūpesčiai galimi nesaikingai švenčiant.

BALANDŽIO 7-oji, PIRMADIENIS

Būsime darbingi. Tiesa, iki 13 val. 31 min. – nepalankus metas, kai dažniau apsirinkama, susipainiojama. Geriausias laikas – tarp 13 val. 31 min. ir 17 val.

Savaitraščio steigėja ir leidėja bendrovė „Pačiolis“

SAVAITRAŠČIO REDAKCIJA

Vyriausiasis redaktorius
doc. dr. auditorius **Gediminas KALČINSKAS**

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas
auditorius **Gintautas DEVEIKIS**
(finansinė apskaita)

Vaidotas Dauskurdas
(teisė)

Oksana Galin
(mokesčiai)

Marina Gupta
(mokesčiai, i.MAS)

auditorius **Valdas Jagminas**
(buhalterinė menedžmento apskaita)

Vaidotas Narušis
(informacinės technologijos)

Administratorius
Andrej Šadrakov

Maketuotojos:
Ramutė Kalčinskienė
Virginija Keblienė

Kalbos redaktorės
Laura Šuikienė, Danguolė Vanagaitė

A.s. LT157044060000914441 AB SEB banke
Leidyklos „Pačiolis“ 2 386 leidinys
Pasirašyta spaudai 2025 03 27
Leidinyt tik prenumeruojamas
Ofsetinė spauda.
Rinko ir maketavo leidykla „Pačiolis“
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių 13B, Vilnius

- Rankraščiai nerecenzuojami ir negražinami.
- Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
- Visi paryškinimai bei kitokie teksto išskyrimai (taip pat norminiuose aktuose) gali būti atlikti redakcijos.
- Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį redakcija neatsako.
- Perspausdinant „Buhalterijos“ straipsnius, būtina nuoroda.

Redakcijos adresas:

Kalvarijų g. 129, LT-08221 Vilnius
tel. (0 5) 2101 266
el. paštas buhalterija@paciolis.lt

Dėl leidinių prenumeratos, platinimo ir reklamos
kreiptis tel. (0 5) 2700 636 arba
el. paštu reklama@paciolis.lt

Galvosūkis SUDOKU

SUDOKU lentelė susideda iš devynių stulpelių ir devynių eilučių, suskirstytų į 9 langelius. Visa lentelė dar suskirstyta į 9 langelių (3 × 3) kvadratus.

Pagal susitarimą galvosūkiuose naudojami skaitmenys, tačiau matematiniai ryšiai čia nėra svarbūs, taigi galimi galvosūkio variantai naudojant kitus simbolius, pavyzdžiui, abėcėlės raides ar spalvas.

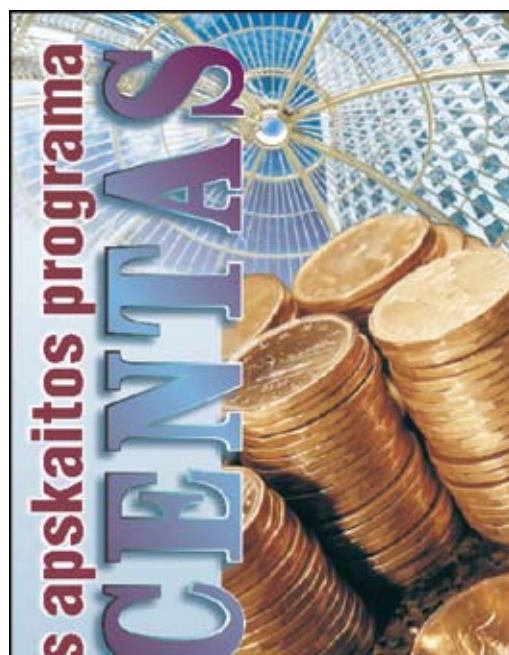
Žaidimo esmė – įrašyti skaitmenis nuo 1 iki 9 į stulpelius, eilutes ir 9 langelių (3 × 3) kvadratus taip, kad skaitmenys nesikartotų.

	8		7	1		2		
9		4				1		8
	1		8	5	4		6	
1		7		8		2		9
		8	9		7	4		
5		9		6		7		1
	2		1	3	9		4	
4		3				6		2
	7		2		6		9	

3	2	1	9	8	6	4	5	7
4	9	8	1	7	5	6	3	2
7	6	5	2	4	3	1	9	8
9	8	4	5	2	1	7	6	3
1	5	7	3	6	4	8	2	9
2	3	6	8	9	7	5	4	1
5	7	3	6	1	9	2	8	4
6	4	2	7	3	8	9	1	5
8	1	9	4	5	2	3	7	6

Patarimus ir sprendimus rasite interneto svetainėje www.sudoku.lt. Šio galvosūkio atsakymą spausdinsime kitame savaitraščio numeryje.

Galvosūkio SUDOKU, išspausdinto savaitraštyje „Buhalterija“ Nr. 11 (1002) kovo 25 d., atsakymas.

Buhalterinės apskaitos programa

CENTAS

PAGRINDINIAI PROGRAMOS PRIVALUMAI:

- PATOGI DARBE
- LENGVAI ĮSISAVINAMA
- VILIOJANTI KAINA

Tel./faks. (8-5) 233 39 37
Mob. (8-699) 4 95 62
www.edlonta.lt

Užs. 1953bam

DOKUMENTŲ RENGIMO IR ARCHYVAVIMO KURSAS

*Išmokite rengti, tvarkyti ir archyvuoti įmonės dokumentus savarankiškai – **tik per vieną dieną!***

NUOTOLINIAI KURSAI SKIRTI:

Įmonės administratoriui, sekretoriui, referentui, personalo vadovui, buhalteriiui, raštinės ar archyvo darbuotojui, kuris yra atsakingas už popierinių ir elektroninių dokumentų įmonėje rengimą, tvarkymą ir saugojimą.

Kursai vyksta nuotoliniu būdu (dalyvaujant paskaitose internetu per **ZOOM** programą).

NUOTOLINIŲ KURSŲ PROGRAMA:

1. DOKUMENTŲ VALDYMO ESMĖ

- 1.1. Atsakomybių pasiskirstymas
- 1.2. Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys dokumentų valdymą
- 1.3. Veiklos dokumentų rūšys

2. VEIKLOS DOKUMENTŲ RENGIMAS

- 2.1. Bendrieji reikalavimai
- 2.2. Dokumentų metaduomenys
- 2.3. Rašytinių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.4. Popierinių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.5. Elektroninių dokumentų rengimo ypatumai
- 2.6. Vaizdo ir garso dokumentų rengimo ypatumai
- 2.7. Įrašų rengimo ypatumai
- 2.8. Teisės aktų rengimas
- 2.9. Teisės aktais įtvirtinamų dokumentų rengimas
- 2.10. Įstaigos siunčiamųjų dokumentų rengimas
- 2.11. Įstaigos vidaus dokumentų rengimas
- 2.12. Dokumentų kopijos, nuorašai, išrašai.

3. DOKUMENTŲ TVARKYMAS IR APSKAITA

- 3.1. Dokumentų valdymo organizavimas
- 3.2. Dokumentų registravimas
- 3.3. Dokumentacijos planas
- 3.4. Dokumentų vertės ekspertizė
- 3.5. Dokumentų tvarkymas.
- 3.6. Dokumentų apskaitos tvarkymas
- 3.7. Dokumentų saugojimas
- 3.8. Dokumentų naikinimas

4. POPIERINIŲ DOKUMENTŲ ATRANKA IR IŠSAUGOJIMAS ELEKTRONINE FORMA

NUOTOLINIŲ KURSŲ TRUKMĖ – 6 ak. val. (1 diena).

KIEKVIENAS KURSŲ DALYVIS GAUNA: • išsamią mokomąją medžiagą; • kursų baigimo pažymėjimą.

Kursų kaina: iki balandžio 23 d. – 125 €, nuo balandžio 24 d. – 187 € (PVM netaikomas).
Artimiausia kursų grupė planuojama – balandžio 25 d.

Norėdami dalyvauti kursuose, sumokėkite jų kainą į UAB „Pačiolis prekyba“ (į. k. 300807502)
a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite prekės kodą DRK ir savo kontaktinius duomenis.

Daugiau informacijos apie kursus – www.paciolis.lt, tel. (0 5) 210 1259, +370 612 66762, el. p. kursai@paciolis.lt

❓ Abejojate, ar visus mokesčius apskaičiuojate ir sumokate teisingai?

❓ Nežinote, kaip pasinaudoti mokestinėmis lengvatomis?

❓ Nežinote, kaip elgtis VMI patikrinimo atveju?

❓ Nežinote, kaip sumažinti savo atsakomybę mokesčių srityje?

❓ Nežinote, kaip daug laimėti, išvengiant praradimų?

Atsakymai – nuotoliniame seminare

MOKESČIAI: esmė, legalūs mažinimo būdai ir vadyba įmonėje

PIRMĄ KARTĄ VISIEMS įmonių buhalteriams ir vadovams!

- **Pagrindinių įmonės mokamų mokesčių esmė** (tarifai, deklaravimas ir sumokėjimas, mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita).
- **Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos** (optimizavimo ir planavimo galimybės ir būdai, mokestinių alternatyvų ir lengvatų sąrašas, leidžiamų atskaitymų didinimas, neleidžiamų atskaitymų mažinimas, kiti klausimai).
- **VMI mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas** (iMAS esmė, patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojas, pranešimai VMI, mokestiniai patikrinimai, baudos, palūkanos ir delspinigiai, įmonės vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai, mokesčių tikslinimas ir senatis, susitarimas su VMI dėl mokesčių, mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai).
- **Mokesčių vadyba įmonėje** (įmonės vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė, vidaus kontrolė ir tvarkos, apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politika įmonėje, mokesčių dokumentai ir registrai).

Seminaras jau parengtas, trukmė – apie 17 ak. val.

LEKTORIAI

aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**, konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**, konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**, aud. **Gintautas DEVEIKIS**

Kiekvienas seminaro dalyvis: • gaus kokybišką seminaro vaizdo įrašą • gaus išsamiai parengtą atspausdintą seminaro knygą • išklausti seminarą galės tiek kartų, kiek reikia.

Seminaro kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams

iki balandžio 20 d. – tik 147 € ~~195 €~~ (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (TS_Vmk)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. pašto adresą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. seminarai@paciolis.lt arba

www. Paciolis.lt